

Īsziņas

Pedagogi tiksies konferencēs

26.augustā Viļakas Valsts ģimnāzijā Izglītības, kultūras un sporta pārvalde sadarbībā ar Viļakas Valsts ģimnāziju organizēs ikgadējo izglītības darbinieku konferenci, kurā plānots gan darbs metodiskajās apvienībās, gan muzikāls priekšnesums. Latvijas Izglītības iniciatīvu centra direktore Daiga Zaķe Viļakas novada skolotājus informēs par kvalitatīvas izglītības principiem. Savukārt 27.augustā plkst. 10.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā pedagogi no Baltinavas, Balvu un Rugāju novadiem spriedīs par aktualitātēm jaunajā mācību gadā.

Balsojiet par savējiem!

Vēl līdz 31.augustam ikviens Latvijas iedzīvotājs un organizācija aicināta novērtēt un pieteikt savus kandidātus konkursam "Labākais sociālais darbinieks Latvijā - 2015". Šogad konkursa pieci uzvarētāji iegūs patiesi vērtīgas balvas. Titula pirmās vietas ieguvējs saņems dāvanu karti 500 eiro apmērā, bet vēl četri nominanti katrs iegūs 400 eiro vērtu dāvanu karti. Klātienē labākos sociālos darbiniekus suminās labklājības ministrs Uldis Augulis, kurš konkursa uzvarētājiem pasniegs arī Pateicības rakstus un Personalizētu piemiņas ozolkoka balvu "Četrlapu āboliņš".

Rikos Aigara Kairiša piemiņas turnīru

Atgādinām, ka 29.augustā plkst. 10.00 Balvos (pie Bolupes tilta) notiks Aigara Kairiša piemiņas turnīrs pludmales volejbolā veterāniem un jauniešiem.

Viļakā atsāk pieņemt sludinājumus

Ar 25.augustu Viļakā, Tautas ielā 26 (poliklinikas ēkā), atsāk darbu Ziemeļlatgales laikraksta "Vadugums" darbinieks. Turpmāk sludinājumus pieņems ierastajā laikā – otrdienās no plkst. 10.00 līdz 14.00.

Nākamajā Vadugumā

- Nosvin baznīcas jubileju *Divi bīskapi Balvos*
- Asuškas – senais Latgaļu ēdiens *Augusts – ražas mēnesis*

Baltinavas pusē atklāj jaunas zirnekļu sugas

Kopš 2014. gada maija Baltinavas novada Motrīnes ezera purvā, Balvu novada Orlovas (Ērgļu) purvā un Gulbenes novada Gulbišu purvā savus pētījumus veica vairāki zinātnieki no LU Bioloģijas institūta starpdisciplinārās jauno zinātnieku grupas Latvijas purvu un to resursu izpētei, ilgtspējīgai izmantošanai un aizsardzībai (PuReST). Anna Mežaka veica veģetācijas izpēti un kūdras paraugu ievākšanu, Oskars Keišs - putnu pētījumus un ievāca zirnekļu paraugus, bet Inese Cera pētīja zirnekļus. Visinteresantākie jaunumi gaidīja tieši pētnieki I.Ceru, jo ievāktajos paraugos atradas trīs jaunas sugas Latvijas zirnekļu faunā.

Motrīnes ezera purvā tika noķerta segzirnekļu dzimtas suga *Araeoncus crassiceps* (Westring, 1861): divi tēviņi un divas mātītes. Šī suga jau labu laiku (kopš 1980. gada) ir atrasta Igaunijā, bet nav atrasta Lietuvā. Tāpat Orlovas purvā tika noķerti 10 vilkzirnekļu dzimtas *Pardosa atrata* (Thorell, 1873) sugas pārstāvji. Šī suga ir atrasta gan Igaunijā, gan Krievijā, bet Lietuvā līdz šim nav novērota. Šīs sugas pārstāvji ir bieži sastopami Somijas purvos.

Cita vilkzirnekļu dzimtas suga – *Arctosa alpigena lamperti* (Dahl, 1908) 2014.gadā tika atrasta Orlovas purvā – viena mātīte, Gulbišu purvā – trīs tēviņi un viena mātīte, Kurzemē – Rucavas novada

Dunikas purvā – viena mātīte. Kā raksta zviedru zinātnieki, tad šai sugai īpaši patīk sfagnu sūnas. Orlovas un Gulbišu purvos tika atrastas arī vēl divas zemeszirnekļu dzimtas sugas, kuras tikai pirms dažiem gadiem pirmoreiz Latvijā atradas Apšuciema purvā Kurzemē – Engures novadā: *Gnaphosa lapponum* (L. Koch, 1866) un *Gnaphosa nigerrima* (L. Koch, 1877).

Jāpiebilst, ka Latvijas faunā patlaban ir atrastas vismaz 500 zirnekļu sugas (salīdzinājumam – putnu sugu skaits Latvijā nesasniedz 400, bet zīdītāju (zvēru) sugu skaits ir tikai apmēram 70). Ir arī likumsakarīgi, ka jaunas sugas atrod mazu dzīvnieku – zirnekļu vidū, jo lielākus dzīvniekus (vai augus) labāk pazīstam, taču sīkiem dzīvniekiem bieži nepievēršam uzmanību. Tomēr sugu skaita ziņā pasaulē noteikti valda sīkie dzīvnieciņi – to sugu skaits sniedzas tūkstošos, un "mazs cinītis gāj lielu vezumu". Dabas procesos šiem sīkajiem dzīvnieciņiem ir liela nozīme, kaut vai vielu noārdīšanā un to tālākai aprītei dabā.

Ar šī pētījuma rezultātiem augusta beigās tiks iepazīstināti arī citu valstu kolēģi Eiropas Arachnology (zirnekļu pētnieku) kongresā Brno, Čehijā. Par atbalstu pētījumam laikā pētnieki pateicas saviem radniekiem – Ločmeļu ģimenēm Briēžuciema pagasta Bridišos, Baltinavas pagasta Surkovā un Stradu pagasta Zeltalejā.

Oskars Keišs

Kupravā aizvada konkursu "Dziesma manai paaudzei".

4. lpp.

Balvu novada svētki.

8. lpp.

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Vēlā brīvdienas pēcpusdienā piezvanīju draudzenei uz laukiem, lai apjautātos, ko viņa dara. Uzzinot, ka ģimene sēž un sildās saulītē, - it kā ražas laikā laukos nebūtu ko darīt(!), paudu izbrīnu. Saimniece neslēpa visu kopīgo vēlēšanos sasmelties vēlo vasaras sauli vēl un vēl, kaut visu dienu saulē arī strādāts. Saule vairākus mēnešus slēpās aiz biežās mākoņu segas, padarot dzīvi pelēcīgi drūmu, tādēļ it kā pašsaprotamā dabas parādība ir kā sengaidīts brīnums.

Braucot no Rīgas ar autobusu, vienā no Latvijas preses izdevumiem izlasīju žurnālistes Aijas Kincas pārdomas par svētceļojumu uz Aglonu, ko kopā ar katoļticīgajiem no Rīgas mērojuši arī viņa. Žurnāliste neslēpj, cik grūti tas bijis: noiet vidēji 15 kilometrus dienā, būt kopā ar svešiem cilvēkiem, iztikt bez tualetes un dušas pilsētnieku tradicionālā izpratnē, bez rīta kafijas. Savukārt atgriežoties mājās, bijis liels prieks par mazām lietām. Par dušu! Par gultu! Par ikdienas sīkumiem, ko uzskatām par pašsaprotamiem, bet kas tādi nemaz nav.

Vai atkal, - nesen darba darīšanās ciemojos kādā ģimenē. Runājām par seno un moderno virtuvi, cienājāmies ar kaltētu meža zemeņu tēju. Manas sarunu biedres priecājās, cik daudz viņas šogad salasījušas meža zemeņu, kas izcirtumos augušas burtiski kā dārzā. Jau labu laiku runājām par to, ka meža zemes palēnām izzūd, bet, lūk, šovasar tās atkal apdāvināja kārumniekus. Un ogotājiem par to ir milzīgs prieks!

Lai spētu novērtēt ikdienišķo, bez tā ir jāpavada ilgāks laiks!

Latvijā

Piketē pensionāri. Pie Saeimas ēkas piketā par lielāku pensiju indeksāciju bija sapulcējušies seniori un senioru biedrību pārstāvji no visas Latvijas, tostarp arī no Balviem. Aprunāties ar pensionāriem iznāca gan Saeimas spikere Ināra Mūrniece, gan Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas vadītāja Aija Barča. Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētājs Andris Siliņš kopā ar vairākiem federācijas pārstāvjiem nodeva Saeimai 70 000 parakstu ar prasību par pensiju indeksāciju lielākā apmērā un senioru veselības apdrošināšanu.

Āboltiņa atvainojas pensionāriem. Visai amizanta komunikācija senioriem izveidojās ar Saeimas deputāti Solvitu Āboltiņu, kura piketa laikā pārvietojās no vienas ēkas uz otru. Viņa uz piketa dalībnieku saucieniem atsaucās ar pretsaucienu: "Uuū!" Interneta portāli šo komunikāciju nodēvējuši gan par ujināšanu, gan par pensionāru *izsvilpšanu* no Saeimas deputātes mutes. S.Āboltiņa masu medijos paudusi, ka atvainojas piketa dalībniekiem.

Aizliedz turēt cūkas āra aplokos. Lai novērstu Āfrikas cūku mēra (ĀCM) izplatīšanās riskus, turpmāk biodrošības prasības būs stingrākas, aizliedzot cūkas turēt jebkāda veida āra aplokos, paredz valdības apstiprinātie grozījumi biodrošības noteikumos. Būs aizliegts cūkām izbarot pārtikas atkritumus un jebkura veida augu zaļbarību. Pie ieeja un izejas mājokli būs jānodrošina apavu dezinfekcija.

Dzēsis kredīti. Valdība nolēma šogad no valsts budžeta līdzekļiem sākt dzēst 200 studējošo un 406 studiju kredīti. Tas attieksies uz noteiktu skaitu izglītības jomā, sociālajā un kultūras jomā nodarbinātajiem, veselības aprūpes speciālistiem, valsts pārvaldē strādājošajiem, zinātniskos institūtos nodarbinātajiem. No budžeta kredīti dzēsis arī ārzemēs izglītību ieguvušajiem, ja viņi atgriezīsies strādāt Latvijā, tautsaimniecībā nozīmīgās profesijās. Kredītu dzēšanai 2015.gada budžetā paredzēti 1,9 miljoni eiro.

Veicas. Starptautiskā sieviešu veļas ražotāja "Changer Lingerie" kampaņas "Model for a Day" jeb "Modele uz dienu" ietvaros latvieti Elita Šahtarina kļuvis par starptautiskā zīmola apakšveļas modeli un, sākot no septembra beigām, rotās jaunās sezonas reklāmas plakātu. Kampaņas mērķis bija no dažādām Eiropas valstīm atlasīt sievietes, kuras ikdienā nav modeles, lai parādītu, ka ikviena sieviete ir unikāla un skaista.

(Ziņas no interneta portāla www.delfi.lv un laikraksta "Latvijas Avīze")

Svin "Abrenītes" jubileju

Foto - A.Kirsanovs

Jubilāres. No apsveicējiem "Abrenītes" dziedātājas saņēma daudz ziedu ("Mēs sniegsim rozes sārtās un bučosim pēc kārtas"), dāvanas un citus pagodinājumus. Pasākuma noslēgumā ciemiņi atzina, ka ansambļa sievas svinīgo pārbaudījumu izturējušas godam: "Jūs bijāt nepārspējamas!"

Sestdien, 22.augustā, Viļakas kultūras namā, klātesot kuplam pulkam ciemiņu, darbības 30 gadu jubileju atzīmēja etnogrāfiskais ansamblis "Abrenīte", ko teju divus gadu desmitus vada Albīna Veina.

Viļakas novada etnogrāfiskais ansamblis "Abrenīte" dzied Abrenes novada tautsdziesmas, ko agrāk dziedāja kāzās, talkās un citos gados. Savos 30 darbības gados ansamblis devis nenovērtējamu ieguldījumu tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanā, popularizēšanā, nododot tās jaunajai paaudzei. "Abrenītes" dziedātājas godam nes balto Abrenes tautas tērpu, tiekot sauktas par baltajām abrenietēm. Bez viņām nenotiek neviens lielāks pasākums Viļakas novadā. Viņas ir piedalījušas visos folkloras festivālos "Baltica", arī šovasar, Latvijas Dziesmu un deju svētkos, citu novadu svētkos un svētkos citviet Latvijā, kā arī ārvalstīs.

Caur dziesmu atklāj dvēseli

Jubilejas svinību ievaddaļā etnogrāfiskais ansamblis *caur* dziesmu atklāja latgalieša dvēseli, ko lieliski papildināja pasākuma vadītāju Inetas Lindenbergas (Dome) un Jolantas Vrubļevskas (Stepce) dzīvais un humora pilnais dialogs. Abas izrunāja gan gadskārtu ieražas un tradīcijas, gan to, kā smagais zemnieka darbs *caur* dziesmu kļuva vieglāks un dvēseli pacilājošs. Paskaties! - tā viena teica otrai. Kā ansambļa sievas sāk ar pavasara rotāšanās dziesmām, tā *cauru* gadu iet ar dziesmu mutē. Ar dziesmu mostas daba, ar dziesmu mostas puķes un ar dziesmu mostas cilvēka dvēsele. Ar dziesmu mūsu senči arī darbus padarīja. Turklāt smagākos darbus darija kopā. Talkā ar dziesmu ne tikai darbs labāk vedās, netīrais darbs it kā palika tīrāks! Talkā saimnieces cēla galdā labāko cienastu un, protams, alu. Savukārt jaunie ļaudis talkā noskatīja viens otru. Puiši lauzās ar rokām, vilkās ar pirkstiem, tā izrādīties, kurš stiprāks. Un, kā senos laikos, kāzām posās! Kā meitas dziedot pūru pielocīja! Kārtīga latgaļu meitene *caur* dziesmu parādīja savu dvēseli - darba tikumu un tīklumu. Ansambļa sievas stāstu izdziedāja dziesmās, no kurām talkas dziesmas daudziem lika sirdij iepukstēties straujāk.

Etnogrāfiskajā ansablī kopš tā dibināšanas vai vēlāk tam pievienojušas un dzied: Albīna Veina, Marija Šotaka, Lūcija Pužule, Vija Circāne, Tamāra Krilova, māsas Marta un Veneranda Dortānes, Marija Voika, Terēzija Medne, Lidija Šaicāne, Irēna Zaremba, Inese Petrova un Irēna Andrejeva.

Latvija sākas ar Latgali

"Abrenītes" kolektīvu jubilejā sveikt bija ieradies Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Nacionālā kultūras centra folkloras eksperte GITA LANCERE. Uzmanot pasākuma dalībniekus, viņa teica: "Es nezinu, vai dzejniece Anna Rancāne pirmā teica šos vārdus, bet tie ir ierakstīti folkloras festivāla "Baltica" bukletā: "Latvija sākas ar Latgali!" Bet Latgale sākas ar Ziemeļlatgali, ar Abreni, kuras vairs nav. Taču mums ir Abrenes bijušais administratīvais centrs Viļaka, un mums ir "Abrenīte". Paldies, jums, ka jūs turpinat dziedāt skaistās, daudzbalzīgās Abrenes novada dziesmas. Paldies, ka esat sarūpējušas šo skaisto, balto tautas tērpu, to nēsājat godam. Man bija prieks dzirdēt, ka ir dziedātājas, kuras ansablī dzied kopš tā dibināšanas, un ir dziedātājas, kuras ansambļa dalībnieču pulkam pievienojušas pirms gada vai diviem. Dziedāt ansablī ir milzīgs prieks un arī milzīga atbildības

sajūta, jo jūs turpinat Abrenes novada tautas tradīcijas. Bez "Abrenītes" mēs nevar iztikt nevienā lielā pasākumā, bez "Abrenītes" nav iedomājama "Baltica". Man ir prieks sveikt ansabli 30 gadu jubilejā, tikpat liels prieks būs sveikt 35 un 40 gadu jubilejā, bet vēl vairāk - 50 gadu jubilejā."

Jubilejā "Abrenīti" sveica Viļakas novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ ar dzīvesbiedri un novada kultūras darba metodiķe Inese Lāce. Priekšsēdētājs novērtēja ansambļa ieguldījumu novada kultūras dzīvē un ikvienā pasākumā, kur ansamblis piedalījies. "Jūs toleranti mākat pasniegt pat nerātās tautsdziesmas," teica priekšsēdētājs atklājot, ka baidījies, - nu tik ies vajā, kad sāksies apdziedāšana! Bet viņa dzīvesbiedre Žanna Maksimova neslēpa, ka viņu visvairāk savijņo talkas dziesmas. Savukārt I.Lācei "Abrenīte" saistās ar maizes abriņu, kurā rūgst mīkla, no kuras vienmēr sanāk skaisti maizes kukuliši.

Par ilggadēju un nesavtīgu darbību tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanā, popularizēšanā un, kas vēl svarīgāk, nodošanā nākamajām paaudzēm ansambļa vadītāja A.Veina un piecas tā dalībnieces M.Šotaka, T.Krilova, M.Dortāne, M.Voika un T.Medne saņēma Nacionālā kultūras centra Atzinības rakstus, bet pārējās - novada domes Pateicības rakstus.

Dziesma veido draudzības tiltu

Un tad jau ar rudenīgi vasariģiem ziediem, dāvanām, laba vēlējumiem un, protams, dziesmām "Abrenītes" kolektīvu sveica ciemiņi - folkloras kopas "Cielava" no Salacgrīvas, "Krauklēnieši" no Cesvaines, "Rota" no Rencēniem, kā arī savējie - etnogrāfiskais ansamblis "Medņeva", folkloras kopa "Atzele", krievu dziesmu ansamblis "Sudaruški", Viļakas iestādes, draugi, kaimiņi.

Foto - A.Kirsanovs

Dāvina dienrādi. Folkloras eksperte "Abrenītes" kolektīvam dāvināja dienrādi ar piebildi, - lai arī nākotnē ansambļa pasākumu kalendārs ir pierakstīts pilnum pilns. "Kad jūs darīsiet mājas darbus? Lai tos dara citi! Bet jūs tikai dziediet!" skanēja G.Lanceres novēlējums Viļakas sievām.

I.Zinkovska

Vai pašvaldībām būtu jāfinansē mazās lauku vidusskolas?

Viedokļi

Nepieļaujam pat domu par atteikšanos no vidusskolas

LIDIJA SILIŅA, Baltinavas novada domes priekšsēdētāja

Premjere Laimdota Straujuma paudusi viedokli, ka skolotāju algu jaunais modelis ir jāvirza kopā ar jautājumu par minimālo skolēnu skaitu vidusskolas klasēs. Jaunajos Ministru kabineta noteikumos iecerēts lauku skolā prasīt, lai, atverot 10.klasi, tajā būtu

noteikts skolēnu skaits - vismaz 12 bērnu, pretējā gadījumā valsts finansējums netiks piešķirts. Jaunie noteikumi nav apstiprināti. Jaunais mācību gads sācies bez kardinālām izmaiņām vidusskolas dzīvē, taču nemiers sabiedrībā virmo. Jāteic uzreiz, - novada pašvaldība nekad nav pieļāvusi domu, ka Baltinavā nebūs vidusskolas! Valstij ir jānodrošina finansējums vidusskolas pedagogu algām, to paredz Izglītības likums un tajā nekas nav mainīts. Par to ir jācinās! Arī Latvijas Pašvaldību savienība par to ļoti iestājas, konkrēti Pašvaldību savienības padomniece Ināra Dundure, kura pārstāv izglītības jomu. To var apliecināt arī vidusskolas direktors Imants Slišāns, kurš vairākkārt piedalījies darba grupās, kur spriests par šo jautājumu.

Atteikšanās no nelielu vidusskolas klašu uzturēšanas valdības izpratnē nozīmē veicināt kvalitatīvu, augsta līmeņa vidējo izglītību Latvijā, ko it kā nevar sniegt nelielā lauku vidusskola. Taču fakti runā pretējo. Gadu no gada mūsu skolai ir ļoti centralizēto eksāmenu (CE) rezultāti. Pēc CE vidējā vērtējuma šogad Baltinavas vidusskola ierindojusies otrajā desmitā valsts mērogā un labāko pieciniekā Latgales reģionā. Skola sekmīgi īsteno starptautiskus projektus. Piemēram, *Comenius*

projekta gaitā mūsu jauniešiem bija iespēja gūt starptautisku pieredzi un angļu valodas lietošanas praksi, dodoties vizītēs uz Poliju, Čehiju, Vāciju. Labi rezultāti arī olimpiādēs un konkursos. Ar to mēs lepojāmies un lepri varam oponent visiem neticīgajiem un skeptiķiem.

Skola, tostarp arī vidusskola, laukos ir gan politisks, gan valsts drošības jautājums. Ja gribam, lai pierobeža ir apdzīvota, lai cilvēki nebrauc projām, bet atgriežas, tad skolai - gan pamatskolai, gan vidusskolai - ir liela nozīme. Pēctecības un apdzīvotības risināšanā skola laukos ir viena no galvenajām. Vecāki nepaliks laukos, ja šeit nebūs vidusskolas. Šogad Baltinavas vidusskolu absolvēja 7 jaunieši, bet iesniegumi mācīties 10.klasē ir saņemti no 10 jauniešiem. Pāris gadi, iespējams, būs tukšāki, bet bērni pamazām dzimst. Vidusskola tuvākajos gados nav apdraudēta.

Finansiāli no vidusskolas klašu slēgšanas pašvaldība neko neiegūtu, skolas uzturēšanas izmaksas tikai pieaugtu. Ja mūsu bērni aizietu mācīties citur, pieaugtu starpnovadu rēķini. Mēs vairāk maksātu citām pašvaldībām. Arī ienākuma nodoklis no vidusskolas skolotāju algas tagad paliek pašvaldībā, bet tad mēs

to zaudētu. Pašvaldība zaudētu vairākkārt. Imants Slišāns, piedaloties Izglītības ministrijas sanāksmēs, ir aizstāvējis viedokli par to, ka šos kritērijus par skolēnu skaitu vidusskolas klasēs nedrīkst piemērot lauku apvidū, kur pašvaldībā ir vienīgā vidusskola. Baltinavas vidusskola novadā ir gan vienīgā vispār-izglītojošā skola, gan vienīgā vidusskola.

Fakti

- Desmitiem lauku un dažas pilsētu vidusskolas nepietiekamo audzēkņu skaita dēļ varētu slēgt. Slēgšana draud lauku vidusskolām, kuru klasē ir mazāk par 15, bet pilsētu - mazāk par 18 skolēniem.

- Patlaban 30% vidusskolu skolēnu skaits 12.klasēs nepārsniedz 20, bet 10% tas nepārsniedz pat 10 skolēnus.

- Šogad Latvijā slēgtas 4 skolas, bet statusu mainījušas 20. Izglītības un zinātnes ministre Māriete Seile: "Jaunajā mācību gadā nozarē turpināsim strādāt ar mērķi, lai ikvienam bērnam Latvijā nodrošinātu kvalitatīvu un pieejamu izglītību, kas ir arī izmaksu efektīva."

Nevienu skolu šogad nelikvidēs

TERĒZA ČUDARKINA, Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes izglītības speciāliste

Tas ir ļoti sāpīgs jautājums. Šogad pie mums nevienu izglītības iestādi neslēgs un nereorganizēs. Jāpiebilst, ka kopš 2009.gada mūsu novadā neviena izglītības iestāde nav

slēgta, ir notikušas tikai pārmaiņas, jo pašvaldība meklē visus iespējamus ceļus, lai skolas saglabātu, dodot iespēju bērniem mācīties uz vietas, tuvāk mājām. Jāatzīst, pašvaldības pleciem ir uzlikts pārāk liels slogs - izlemt visu pašiem, kamēr maciņš ir tik *biezs*, cik tas ir. Mums ir jādomā par katru bērnu un katru skolotāju šajās mazajās skolās, tāpēc nevar viennozīmīgi pateikt, ka slēdzot skolu, izdevīgāk būs tās nedaudzos skolēnus vest uz kādu citu mācību iestādi. Ja valsts ar likumu noteiks minimālo skolēnu skaitu 10.klasēs, tad pašvaldībai būs jālemj par lauku vidusskolu finansēšanu, jo, tās likvidējot, lauki pavisam izmirs. Likvidējot vidusskolas posmu (10. - 12.klasi), saimnieciskajā ziņā nekas jau nemainīsies, jo telpas jāuztur tik un tā. Vēl nav skaidra Izglītības ministrijas nostādne, vai par nepilno skolēnu skaitu pašvaldība saņems valsts mērķdotāciju, vai tai būs tikai jāpiedalās ar līdzfinansējumu, atverot klasi ar mazāku skolēnu skaitu (18), nekā ir noteikts Ministru kabineta noteikumos. Interesanta ministrijas nostādne ir arī jautājumā par minimālo skolēnu skaitu klasē. Kā var vienādot Balvu

novada lauku vidusskolas ar Siguldas skolām? Apmeklējot lauku skolas, esmu pārliecinājies, ka mācību iestāde ir vieta, kas laukos uztur dzīvību. Ja skolas nebūs, arī attiecīgais ciems var aiziet nebūtībā.

Mūsu novadā situācija ar skolēnu skaitu lauku vidusskolās - Bērzpili un Tilzā, tāpat kā citviet Latvijā, nav iepriecinoša. Bērzpils vidusskola šogad, tāpat kā pērn, saņēma pašvaldības saskaņojumu atvērt 10.klasi ar mazāku skolēnu skaitu, un šogad tie ir 5 skolēni. Tas nozīmē, ka pašvaldība ir ieinteresēta, lai arī šie 5 bērni neaizbrauktu projām. Patiesībā ir nopietni jāizvērtē - vai izdevīgāk ir maksāt savstarpējos norēķinus par šo skolēnu izglītošanos citur, vai paturēt viņus savā skolā kopā ar pamatskolas skolēniem.

Savukārt Tilzās vidusskolā šoruden 10. klasē mācības uzsāks 9 skolēni. Taču jāpiebilst, ka tie ir provizorisks dati, jo patiesos skaitļus uzzināsim tikai 4. septembrī. Nav izslēgts, ka augusta beigās kāda ģimene ar bērniem var pārcelties uz dzīvi mūsu novadā, kas būtu ļoti iepriecinoši, vai arī gluži pretēji - doties projām. Jāatzīst, skolēnu migrācija notiek

nepārtraukti. Runājot par nākotnes perspektīvām, provizorisks dati rāda, ka pirmklasnieku, salīdzinot ar pagājušo gadu, novadā šobrīd ir par 9 mazāk, savukārt 10.klasēs kopā novada skolās mācības uzsāks par 10 skolēniem mazāk. Prognozējam, ka kopumā skolēnu skaits novada skolās, salīdzinot ar pērnā gadu, saruks par 70, bet priecēt var fakts, ka pirmsskolas izglītības iestādēs audzēkņu skaits būtiski nav mainījies. Domāju, ka pašvaldība arī turpmāk savu iespēju robežās centīsies atbalstīt mazās lauku vidusskolas, un ir jānovērtē, cik daudz atbalsta līdz šim pašvaldība ir sniegusi izglītības iestādēm, kaut vai piešķirot naudu interešu pulciņiem, skolēnu ēdināšanai, baseina apmeklējumiem, skolēnu pārvadājumiem, profesionālās ievirzes izglītībai un citām vajadzībām.

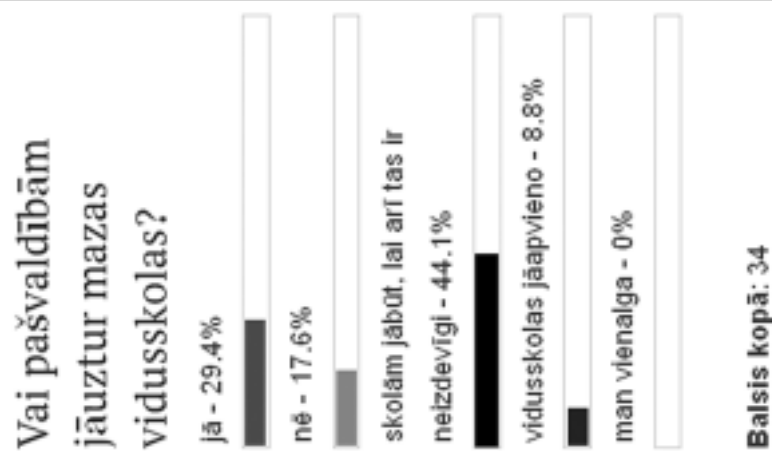
Sagaidot jauno mācību gadu, novēlu visiem izturību, centību un vēlmi saprast vienam otru!

Viedokļus uzklusija I.Zinkovska un I.Tušinska

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kupravā aizvada konkursu “Dziesma manai paaudzei”

Ierasts, ka vasarās novadu pagastos riko dziedātāju un mūziķu koncertus, bet Kupravā tā jau ir sena tradīcija. 21.augustā, kad notika konkurss “Dziesma manai paaudzei”, bija pieteikušies 13 dziedātāji un mūziķi.

Pasākuma vadītājs Igors Smirnovs, atklājot muzikālo novakari pagasta pārvaldes ēkas pagalmā, uzsvēra, ka šogad konkursam paliek 16 gadi, bet doma to turpināt ir stipra. Pasākumu apklāja ansamblis “Strautiņš”, kuru vada Ņina Baikova. Palīdzot klausītājiem, noskaidroja arī šī jaunā, dzirkstošā un plūstošā *strautiņa* vecumu. Izrādās, ansamblis pastāv kopš 1979.gada. Skatītāji uz lielā ekrāna varēja vērot gan mirkļus no iepriekšējiem konkursiem, gan pašlaik uz skatuves notiekošo. Klausītājiem vajadzēja *saspicēt* arī ausis, jo bija iecerēts skatītāju balsojums par labāko izpildītāju. Dziesmas skanēja latviešu, krievu, angļu un vācu valodās. Konkurss noslēdzās ar apbalvošanu.

Vada pasākumu un izlozē dalībniekus. Konkursa vadītājs Igors Smirnovs pieaicināja kādu zēnu no publikas, lai viņš izlozē dalībnieku, kurš uzstāsies pirmais. Vladīks neapmuls un savu darbiņu izdarīja godam.

Objektīvs vērtējums. Žūrija, kurā piedalījās un atzīmes lika Sandra Andrejeva (no kreisās), Emerīta Prancāne un Valentīna Romanovska, bija objektīva. Vismaz tā pēc konkursa sprieda paši dalībnieki un viņu atbalstītāji.

Uzstājas Alise Andrejeva. Viņas dziesmas labākam skanējumam palīdzēja Nikita Petrovs ar ģitāru un Ņina Baikova ar akordeonu.

“Strautiņš” iesilda publiku un uzstājas pirmie. Ņinas Baikovas vadītajam kolektīvam ir jau 36 gadi, taču tajā gadu no gada klāt nāk, spēlē un dzied arvien jauni un jauni dalībnieki. Šoreiz uz skatuves - Linda Andrejeva, Natālija Volinko, Anna Virodova, Nikita Petrovs, Kirils Siņko un Pāvels Saveljevs. Pavisam kopā no ansambļa kā solisti uzstājas 6 dalībnieki.

Balss kā operdziedātājai. Agnese Viktorija Vancāne no Viļakas neslēpa, ka doma kļūt par operdziedātāju viņā ir dzīva. Agnese mācās Staņislava Broka Daugavpils mūzikas vidusskolā par vokālisti un šovasar viņa piedalījies jau četros konkursos.

Pie bungām jūtas droši. Patriks Kivkucāns pavadīja vairākus dziedātājus, ritma noturībai piespēlējot bungas.

Drosmes pietiek. Zinaida Aleksāne no jaunajiem konkurentiem nenobijās, bet droši kāpa uz skatuves un nodziedāja veco, labo dziesmu “Uz upes krasta aug vītoliņš”, kuru dziedāja viņas jaunībā.

Normunds Orlovs izpilda veltījuma dziesmu. Pūsis no Viļakas ar savu ģitāru tā saradis, ka no tās nedomā šķirties. Viņš pats sacer dziesmu vārdus, mūziku, bet dziesmu “Uguns taureņi” bija veltījis Viļakas Valsts ģimnāzijas direktorei Ilzei Strapcānei, kura no šīs dzīves šķirās pāragri. Normunds šoruden uzsāks mācības Latvijas Kultūras koledžā, studēs mūzikas menedžmentu.

Uzstājas divreiz. Leons Putnanovs ir drosmīgs pūsis, šogad Balvos mācīsies 5.klasē, dzied “Strautiņā”, tikai pirmajā uzstāšanās reizē viņš nokautrējās. Vecmāmiņas Ņinas iedrošināts, viņš uzstājas otrreiz un bija starp labākajiem.

Turnīrs

Balvu muižas komanda izcīna pirmo vietu

20.augustā Krāslavā jau 13. reizi notika Latvijas piļu un muižu "Muižnieku turnīrs", uz kuru bija ieradušies muižnieki no tuviem un tāliem novadiem, arī Balvu muižas komanda, kura izrādījās pati spēcīgākā un veiklākā.

Pagājušajā gadā "Muižnieku turnīrs" notika Balvu muižā, un tajā uzvarēja Krāslavas muižas komanda. Tāpēc, sekojot tradīcijai, pēc gada muižnieki satikās Krāslavā. Balvu komanda netradicionālajos sporta veidos pirms došanās uz starta ar prātu apsvēra, kā labāk un taktiskāk pieveikt pretinieku, jo ne vienmēr visu izsaka ātrums un spēks. Tas attaisnojās, un šī taktika balveniešiem atnesa uzvaru ne tikai divos sporta veidos, bet arī komandu kopvērtējumā. Balvu komandā bija 11 dalībnieki, un katrs no viņiem piedalījās gan komandu, gan individuālajās disciplīnās. Pasākuma atklāšanā katra muiža prezentēja sevi, Balvu pārstāvji pasniedza ciemakukuli - Balvu kliņģeri - un aicināja uz polonēzi. To vadīja Iveta Tiltiņa un Ēriks Ločmelis - viņi šoreiz iejutās muižkunga un muižnieces lomā, par ko liecināja arī īpašie tērpi. Kopā vajadzēja darboties 11 disciplīnās ar visai intriģejošiem un atraktīviem nosaukumiem, piemēram, "Grāfienes jostas atritināšana", "Rozes stādīšana", "Pirmās nakts pieskāriens" un citi. Jānis Roginskis drosmīgi devās pāri Daugavai uz salu, kur gulēja *lūsis*, un atrada tur karogu, ko nogādāja mērķi. "Interesanta atrakcija bija "Algas pieprasīšana": uz galda stāvēja trīs krūzītes un sešas tējkarotes. Uzstot pa galdu ar kulaku, vajadzēja karoti iemest krūzītē. Mūsu trāpījumi bija precīzi," stāsta Biruta Vizule. Savukārt Ivetai Tiltiņai patikusi 15 latgaliešu vārdu minēšana, no kuriem nezināms palicis tikai viens - 'besiks'. Izrādās, latgaliski tā viņu pusē saucot... ceriņus. Interesanti, ka visus piecpadsmit vārdus uzminējuši kurzemnieki, droši vien piepalīdzot ar 'zvanu draugam'. Tāpat komandas vārija zupu, kad vajadzēja katlā ripināt zirņus, bet vienam - izveicīgākajam - zirnī ar āmuru sašķelt. Šajā atrakcijā Balvu komanda izcīnīja 1.vietu. Visus dalībniekus Krāslavā sagaidīja Plāters ar kundzi un daudzie kurmji, kuri aizvadītajā gadā Balvu muižā atklāja leģendu, kā viņi rakuši Daugavu.

Vēl bija Krāslavu izzinoša aktivitāte, kad komandai vajadzēja atrast dažādus objektus un pie tiem nofotografēties. "Bijām draudzīga komanda. Kamēr mēs startējām citās disciplīnās, pārējie atrada objektus Krāslavā, pie kuriem mums vajadzēja fotografēties. Tad nu skrējām un to paveicām jo ātri. Vēl man patika aktivitāte, kurā vajadzēja skriet augšā pa kāpnēm, tur vajadzēja izturību," stāsta B.Vizule. "Biriņu pils komandu apsteidzām par dažām sekundēm, laikam mums palīdzēja prātīgā plānošana un taktika, jo Biriņu komandā startēja gados daudz jaunāki dalībnieki," piebilst Maruta Castrova. Viņa uzsver, ka šī uzvara ir kā dāvana Balvu muižas 250 gadu jubilejā.

Rāda apbalvojumus. Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Ēriks Ločmelis ir gandarīts, ka "Muižnieku turnīrā" Balvu muižas komanda izcīnīja 1.vietu.

Foto - L.Kaļva

Balvu muižas komanda. Tajā startēja Ēriks Ločmelis, Biruta Vizule, Iveta Tiltiņa, Jānis Roginskis, Imants Sprukulis, Maruta Castrova, Imants Ozols, Gunita Prokofjeva, Sanda Kaša un Lauma Kaļva.

Foto - L.Kaļva

Dodas polonēzē. Iveta Tiltiņa un Ēriks Ločmelis visu astoņu piļu un muižu komandas izveda polonēzē.

Foto - L.Kaļva

Nodod atslēgu krāslaviešiem. Aizvadītajā gadā ceļojošā muižas atslēga līdz uzvarētājiem - Krāslavai - nenokļuva, jo visi steidzās mājup. Nu to balvenieši no rokas rokā nodeva istajiem saimniekiem, lai dienas beigās atkal turētu savās rokās. Par to, kur turnīrs notiks nākamgad, lems Latvijas Piļu un muižu asociācija.

Foto - L.Kaļva

Sakoptākā sēta

Laiku velta savam vaļaspriekam

Iebraucot Balvu pagasta "Lazdainēs", kur dzīvo LĪVIJA PIĻKA, pārsteidz rūpīgi izplautais pagalmis un dārzs, - pat pie kokiem un krūmiem, kā arī pie žoga nav atstāta neviena garāka zāle. Viņa ik dienu iet parunāt ar savām puķēm, un tās atalgo ar krāšņiem ziediem un smaržu mākonī.

"Palīdz jau dēli, palīdz, taču visu cenšos darīt pati. Ar trimmeri gan vairs nepļāju, veselība klibo," neslēpj māju saimniece. Viņa rāda novāktos sīpolus, turpat līdzās esošās dobes, kur jo krāšņi zied samtenes. "Tās nesišu uz kapiem, jo gladiolas jau gandrīz pārziedējušas. Kliņģerītes labi dezinficē dārzu, bet samtenes ir pret nematodi. Lūk, pamazām stādu zemenes, tās gan jālaista, īpaši tagad, kad saulīte zemi izkarsējusi," Līvija izrāda savu augļu dārzu. Daudzās gudrības, ko ielāgojusi dzīves laikā un izlasījusi žurnālos, viņa pielieto praktiski. Sagatavots nātru uzlējums, kurā iemet pa sīpolam vai ķiploka daiviņai, - ar to viņa laista gan apaļumā velties sākušos ķirbjus, gan citus augus. Līvija rāda liliju šķirnes, kurām piesiets sarkans dzīpariņš. Tās viņa stādīs citā dobē, kur zeme jau sagatavota. "Dārziņka gads sākas rudenī," seno gudrību ielāgojusi puķkope. Izgāzušās gladiolas viņa pat nedomā piesiet, bet ļauj tām augt un plesties jo brīvi, lai būtu dabiskāk, kā arī, lai nevajadzētu darīt liekus darbus. "Pavasārī šeit zied tulpes un narcises, bet pēc to noziedēšanas iestādu citas puķes, lai dobe krāšņāka. Lūk, dzeltenais pelašķis, kuru var kaltēt un lietot tējai," ziedošu dārzu rāda Līvija. Pakavveidīgajā dobē zied dažādu šķirņu rozes, pēc kuru stādiem braukusi pat uz stādu parādi Salaspilī. Viņa smeļ, ka rozes lai sargā Dievs, viņa uz ziemu tām uzliek tikai kompostu un agroplēvi. Angļu roze uz viena kāta jāaprūpē vairāk, tai patīk, ka izgriež ikvienu nokaltušu ziediņu. "Man bija doma dobi veidot tādā kā čūskas formā, bet iecerei traucējusi iestādītā avene. Nu dobe ir kā laimes pakavs. Rakām abi ar dēlu, te bija veco plūmju saknes, metu tām virsū vecās tapetes, zarus, lapas un dedzināju ārā. Rakos pat divus metrus dziļi, cilvēki brīnījās," smaidot stāsta Līvija. Viņa rāda, kā tagad dobē saziēdušās rozā, baltas un violetas salvijas, iksijas iestādījusi maijā, bet vajadzējis to darīt jau aprīlī, tāpēc ziedu mazāk. Vecajās komposta dobēs virsū uzstādītas paparades, pie mājas zarus noliekuši ogu pilnie aroniju zari, jau ceturto gadu ogas ir upeņu un ērkšķogu sakrustotajam krūmam. "Iemetu mutē pa vitamīnam un strādāju tālāk," piebilst saimniece. Līvija atceras, cik smagi vajadzējis strādāt agrāk, tāpēc ziediem neatlicis laika, mamma pat teikusi, lai labāk runkuļus, ne puķes stāda. "Nu vaļaspriekam durvis vaļā, bijusi tikai labāka veselība," bilst Līvija.

Audzē daudz veselīgu ķirbju. Līvija dzer ķirbju sulu, kas palīdzot kauliem. Arī ekzēmu viņa izārstējusi ar ķirbjiem, - mizu kaltē un pievieno dažādām putrām, blenderē sēklas un dzer ar ūdeni. Izmanto pat ķirbja mīkstumumu, kas esot labs loģiskajai domāšanai. "Pašlaik dzeru zaļos kokteiļus - burkānus ar seleriju kātiem," stāsta Līvija.

Foto - Z.Logina

Īsumā

Aicina piedalīties videoklipu konkursā

Latvijas Automoto biedrība sadarbībā ar Starptautisko automobiļu federāciju (FIA) no 2015. gada 30. marta līdz 30. septembrim rīko videoklipu konkursu, kuros vizuāli tikt atspoguļoti FIA 10 satiksmes drošības Zelta likumi. Konkursu atbalsta Ceļu satiksmes drošības direkcija un Latvijas Automobiļu federācija.

Konkursa mērķis ir atraktīvā, vizuāli interesantā formā veicināt satiksmes dalībnieku izpratni par FIA 10 satiksmes drošības Zelta likumu regulāras ieviešanas nozīmi, piedaloties ceļu satiksmē, un palielināt jauniešu kā nozīmīgas konkursa mērķauditorijas izpratni par satiksmes drošības nozīmi mūsdienu sabiedrībā. Konkursā aicināti piedalīties visi satiksmes dalībnieki, it īpaši jaunieši, kuri, veidojot videoklipus, vēlas stiprināt satiksmes drošību.

Konkursa dalībnieki aicināti sagatavot videoklipu par vienu vai vairākiem FIA 10 satiksmes drošības Zelta likumiem, izveidot katra klipa saukli un sagatavot tā idejas aprakstu. Materiāli jānosūta uz e-pasta adresi konkurss@lamb.lv līdz 15. septembrim. Labākie videoklipu autori saņems naudas balvas par kopējo summu 5000 eiro.

Iespēja jaunajiem lideriem

Jauniešu attīstības programma "Go Beyond" aicina 18–23 gadus vecus jauniešus līdz 17. septembrim pieteikties jaunajam 2016. gada programmas iesaukumam. "Go Beyond" ir sevi pierādījis kā jauno līderu un inovatīvu ideju "inkubators", un arī šogad dalībniekiem tiks dota iespēja attīstīt sevi prasmes un talantus, lai nākotnē spētu sevi pierādīt kā spējīgu un uzņēmīgu personību izvēlētajā nozarē.

Jauniešu attīstības programma "Go Beyond" nodrošina jauniešus ar resursiem un iespējām katram individuāli uzlabot savas profesionālās un sociālās prasmes, kā arī konkurētspēju darba tirgū. Tā ilgst 10 mēnešus un sastāv no trīs daļām: četru dienu personīgās attīstības semināra, sociālajiem projektiem komandās un sava individuālā projekta realizācijas.

Ar jauniešiem visas programmas laikā strādā sertificēti personīgās izaugsmes treneri, kuri palīdz katram jauniešim individuāli uzstādīt mērķus un plānu, kā tos sasniegt. Individuālo projektu realizācijai piemeklē mentorus no projekta izvēlētajām darbības nozarēm, kuri dalās savā pieredzē, sniedz vērtīgus padomus un palīdz jauniešiem projektus veiksmīgi īstenot. Jauniešiem programmas laikā ir iespēja tikties ar dažādu jomu profesionāļiem, cilvēku stāstos atklājot vērtīgas mācības.

Darbs atpūtai netraucē

Rīt pēdējās skolēnu vasaras brīvlaika dienas, kad atpūtai ir mazliet cita garša, jo jāsāk gatavoties skolas gaitām. Arī topošais Viļakas Valsts ģimnāzijas 12. klases skolēns ARVILS ZELČS, kurš šīs vasaras divus mēnešus aizvadīja laikraksta "Vaduguns" maketētāja lomā, neslēpj, ka gaida brīdi, kad 1. septembrī atkal satiks savus skolasbiedrus. Arvilam šis būs nozīmīgs gads, jo pavasarī jākārto noslēguma eksāmeni un jāizvēlas augstskola, kurā studēt. Jauniešiem atklāj, ka labprāt studētu medicīnu, taču domas vēl varot mainīties.

Pēdējo skolas brīvlaika vasaru Arvils atcerēsies kā pavēsu, samērā lietaņu un darbīgu, kā arī jauniegūtām zināšanām bagātu. Viņš uzskata, ka darbs laikrakstā ir sniedzis labu un ļoti vērtīgu pieredzi, un cer, ka arī nākamvasar varēs turpināt pilnveidot savas maketētāja prasmes "Vaduguns" redakcijā. Lai gan darba avīzē daudz, Arvils paguva arī labi atpūsties, makšķerējot savas lauku mājas dīķī, fotografējot un apmeklējot pasākumus.

Nometne

"Pīlādžītī" dara zaļus darbus

Aizvadītajā nedēļā piecu darba dienu garumā 15 pirmsskolas izglītības iestādes "Pīlādžītis" vispārīglokojošās programmas pirmsskolas vecuma bērni, kā arī 5 speciālās programmas audzēkņi piedalījās vides izglītības nometnē "Zaļie darbi". Tās laikā bērni pievērsās visdažādākajām ar dabu saistītām aktivitātēm, iepazīstot Ziemeļlatgales augu un dzīvnieku valsti, uzzinot par vides piesārņojuma problēmām, kā arī sniedzot savu ieguldījumu vides uzlabošanā.

Nometnē "Zaļie darbi" bērni guva zināšanas par dabas piesārņojuma ietekmi uz augiem, dzīvniekiem un cilvēku, pētīja un atpazīna aizsargājamus un ārstnieciskos augus un veica lielāko, vecāko pilsētas koku izpēti dabā, realizēja vides mācību aktivitātes ikdienā neformālā vidē, pilnveidoja kustību prasmes un iemaņas, attīstīja tikumiskās īpašības, darbojoties drošā, ekoloģiski tīrā vidē, kā arī mācījās saprast dabu un rūpēties par to.

Iepazīstas un izgatavo karogu

Pirmajā nometnes dienā - pēc tam, kad bija iepazīnušies, spēlējot saliedējošas spēles, kopīgi izgatavojuši nometnes logo un karogu, kā arī uzvilkuši to mastā, pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņi kopā ar audzinātāju devās izpētīt dzimto pilsētu. Bērni atklāja, ka, piemēram, Bērzpils ielas apstādījumos atrodams šī gada Latvijas augs – Čuža jeb klinšu roze. Savukārt apmeklējot skvēru un Lāča dārzu, kopā ar bijušo apzaļumošanas speciālisti Veltu Pulksteni viņi iepazīna tur augošos kokus un krūmus, izmērija tos un noskaidroja, kuras ir populārākās koku sugas Balvos, bet vēlāk attēloja redzēto pašu izveidotā "Zaļajā Avīzē", kā arī katrs savā nometnei veltītajā bukletā. Pēc svaigā gaisā pavadītas dienas un gardām pusdienām bērni sāka iestudēt noslēguma uzvedumu "Degošā aste" par uguns bīstamību, ko demonstrēt vecākiem, audzinātājam un ciemiņiem piektdien, nometnes noslēguma pasākumā.

Ar interesi nometnes dalībnieki noskatījās arī filmas "Baterijas ceļš" un "Elektroiekārtu ceļš" uzzinot, kā šādi atkritumi ietekmē dabu. "Man ļoti patika izgatavot nometnes karogu un vērot kokus. Es jau zināju dažādu koku nosaukumus, piemēram, ozolu un bērzu. Vēl noskatījos filmu par to, kas notiek, ja baterijas nomet zemē. Kā koki visu sliktu no baterijām pēc tam uzsūc un tad āboli kļūst slimī un tos nedrīkst ēst," jauniegūtajās zināšanās dalījās 7-gadīgais nometnes dalībnieks Kaspars Dauksts. Viņš atklāja, ka arī agrāk kopā ar mammu izlietotās baterijas iemeta speciālā kastīte lielveikalā, bet tagad to darīs vienmēr.

Dodas ekskursijās

Nākamajā dienā pēc izzinošu vides aizsardzības filmu "Dāvana", "Saruna" un "Papīra ceļš" noskatīšanās bērni kopā ar audzinātāju piedalījās apkārtnes sakopšanā, vācot un šķirojot atkritumus, bet vēlāk devās ekskursijā uz Gulbenes novada Litenes pagasta SIA "AP Kaudzītes". Pēcpusdienā bērni piedalījās mājturības un tehnoloģiju meistardarbnīcās. "Otrdien bērni uzzināja par vides piesārņojuma problēmām, dabas resursu taupīgu izmantošanu un atjaunošanu, kā arī mācījās saudzīgi izturēties pret dabu un veidot sakoptu vidi," par dienas laikā paveikto stāsta nometnes audzinātāja Ilona Ločmele.

Trešdien nometnes dalībnieki iepazīna un vāca ārstniecības augus vietējā pļavā, bet pēc tam pētīja tos mikroskopā un caur lupu. Ar lielu interesi bērni noklausījās Viļakas novada Meža muzeja vadītājas Annas Āzes stāstījumu par meža dzīvniekiem un augiem, kā arī uzmanīgi izpētīja muzeja eksponātus. Pārrunājuši redzēto, vēlāk bērni noklausījās radioluģu "Kā ezis mežu izglāba".

Savukārt ceturtdien nometnes dalībnieki iepazīna Latvijas mājdzīvniekus un uzzināja par bioloģiski tīras vides uzturēšanu, kā arī aizsargājamajiem augiem, noskatoties mācību filmu un apmeklējot bioloģisko saimniecību SIA "Mieriņi" Viļakas novada Susāju pagastā. Bet pēcpusdienā saimniecībā redzēto un piedzīvoto nometnes dalībnieki attēloja ar papīru un citu materiālu palīdzību, veidojot aplikācijas un konstruējot radošajās meistardarbnīcās.

Rāda vecākiem, ko apguvuši

Bērni ne tikai apguva jaunas zināšanas, bet arī apzaļumoja vidi, iestādes pagalmā iestādot piecus pīlādžus. Viņi uzzināja arī par pīlādža nozīmi cilvēka dzīvē, tā ārstnieciskajām un

Karogs gatavs. Pirmdien bērni izgatavoja nometnes karogu, ko tajā pašā dienā pacēla mastā pie bērnu dārza.

Apzaļumo apkārtni. Pirmsskolas izglītības iestādes teritorijā nometnes dalībnieki iestādīja 5 pīlādžus, kas priecēs arī turpmākās bērnu paaudzes.

dekoratīvajām īpašībām, kā arī uzturvērtību.

Katras nometnes dienas pēcpusdienā bērni turpināja izgatavot pirmdien iesāktu "Zaļo Avīzi" un bukletus, papildinot tos ar jauniegūtajiem iespaidiem un zināšanām, lai piektdienas pēcpusdienā vecāki un ciemiņi to varētu apskatīt izstādē - noslēguma pasākumā "Sargāsim dabu". Piektdienas noslēguma pasākumā vecāki varēja noskatīties arī visas nedēļas garumā citīgi iestudēto ludziņu "Degošā aste", kurā piedalījās arī 6-gadīgais Ralfs Mičulis. "Tēloju vāveri un dzēsu vilka asti. Tomēr vairāk man patika stādīt pīlādžus. Tā nebija pirmā reize, kad to darīju, jo šovasar iestādīju arī priedi pie bērnu dārza," viņš pastāstīja.

Arī 6-gadīgo Esteri Voicišu iepriecināja koku stādīšana un citas aktivitātes. Viņa uzzināja daudz jauna, piemēram, to, ka šī gada Latvijas augs ir Čuža jeb krūmu roze. Meitene neslēpa, ka patik dažādas puķes, īpaši sarkanās magones, un pastāstīja, ka arī vecāku piemājas dārziņā aug skaisti ziedi.

Nometne bija vajadzīga

Balvu PII "Pīlādžītis" direktore Antra Eizāne, kura vada arī nometni "Zaļie darbi", atklāj: "Nostrādājot 6 mēnešus par vadītāju šajā iestādē, secināju, ka vasaras mēnešos bērnu dārzā nepieciešama nometne. Viens no argumentiem bija iespēja bērniem apmeklēt izglītības iestādi, kamēr skolotāji un skolotāju palīgi bauda ikgadējo atvaļinājumu, jo pirmsskolas izglītības iestādē trūkst pedagogu un darbinieku. Tāpat tā ir iespēja skolotājiem papildus nopelnīt, jo ikmēneša atalgojums nav liels. Tāpēc 2014. gada oktobrī nokārtoju un ieguvu nometņu vadītāju apliecību."

Antra Eizāne darbinieks, kuri darbojas nometnē, raksturo pozitīvi: "Nodarbības vadīja Ilona Ločmele un Māriete Bulīga, kurām ir liela pedagoģiskā pieredze, piemīt darba degsmes un izdoma, kā arī talants strādāt ar bērniem. Nometnes audzinātāja Iveta Larka ir saprotoša, vispusīga un apņēmīga, bet nometnes mediķe Anna Čubare ir korekta, pedantiska un nepiekāpīga."

Lappusi sagatavoja I. Tušinska

Meklējam atbildi

Nav novada domes iegriba!

Šopavasār "Vaduguns" rakstīja par Baltinavas novada domes lēmumu pārvietot bērnudārzu uz vidusskolas telpām. Ar domes lēmumu varēja iepazīties arī domes mājaslapā, taču ne redakcija, ne dome jautājumus nesaņēma. Tagad, kad vidusskolas telpās notiek rosība sakarā ar bērnudārza pārvietošanu, kāds, šķiet, to pamanījis.

Laikraksta "Vaduguns" redakcija saņēma vēstuli, kurā teikts: "Man ir daži jautājumi, uz kuriem nerodu atbildes Baltinavas novada domē. Šie jautājumi ir par novada bērnudārza pārvietošanu uz Baltinavas vidusskolu. Kāpēc netika rīkota publiskā aptauja par bērnudārza ierīkošanu Baltinavas vidusskolā? Paaicināti bija tikai esošie bērnudārza bērnu vecāki, bet netika paaicināti vecāki, kuriem bērni tikai vēl ies bērnudārzā. Kā vidusskola nodrošinās miera stundas, kad bērni gulēs? Skolas bērni ir ļoti skaļi! Kā būs ar ēdināšanu, labierīcībām, bērnu higiēnu? Kur būs garderobe? Kā būs ar mazo bērniņu drošību? Skolā tikai tagad notiks remonts, lai bērnudārzā ierīkotu vidusskolu. Vai remonts skolēniem netraucēs mācīties?"

Atbildot uz jautājumu, kāpēc netika rīkota jautājuma par bērnudārza pārvietošanu publiskā apspriešana, Baltinavas novada domes priekšsēdētāja LIDIJA SILIŅA skaidro, ka tas nav jādara, jo tas ir domes pilnvaru jautājums. Bērnudārza vadītāja uz vecāku apspriedi aicināja visus bērnu vecākus, kuru bērni apmeklē bērnudārzu, un arī tos, kuru bērni vēl apmeklēs dārziņū.

Pamatojums tam: pērn novadā uzsāka un šajā gadā pabeigta izglītības attīstības plāna izstrāde, un plāna izstrādes gaitā izvirzīts

jautājums par bērnudārza pārvietošanu uz citām, labākām telpām. "Pirmkārt, tā nav pašvaldības vai deputātu iegriba. Līdzšinējā bērnudārza platība neatbilst Ministru kabineta noteikumiem par pirmsskolas iestādi, un līdz ar to agri vai vēl risinājums būtu jāmeklē. Bērni tur guļ divstāvu gultās, un vienā telpā tik daudz bērnu nedrīkst atrasties. Arī bērnudārza apkures sistēma ir novecojusi, prasa veikt izmaiņas, bet to nevar izdarīt, kad tur atrodas bērni," saka novada domes priekšsēdētāja.

Izglītības attīstības plāna izstrādes darba grupa novadā nebija izveidota paslepūs. Tajā varēja piedalīties visi interesenti, tajā piedalījās novada domes priekšsēdētāja, izpild-direktors. IMANTS SLIŠĀNS, darba grupas vadītājs un vidusskolas direktors, saka: "Izglītības attīstības plāns novadā ir izstrādāts līdz 2018.gadam un paredz, ka bērnudārzs, sākot 2016./2017.mācību gadu, atradīsies jaunās telpās. Izglītības attīstības plāns ir apstiprināts izglītības, sporta un kultūras komitejas sēdē, šī gada aprīļa domes sēdē. Kad bija vecāku sapulce, par to, lai bērnudārza telpas atrastos vidusskolā, nobalsoja arī vecāki. Pirms tam viņi apskatīja arī citas telpas."

Turpinot teikto, L.Siliņa apliecinā, ka bērnudārza jaunās telpas ierīkos atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem un prasībām. "Nesaukšu tualetes podiņu izmērus un citas lietas. Tas viss būs! Vecāku bažām nav vietas," satraukto rakstītāju mierina L.Siliņa.

Tagad notiek sarunas ar celtniekiem, lai veiktu aprēķinus, cik izmaksās skolas telpu pārbūve. Plānots, ka mācību gada laikā kapitālus celtniecības darbus neveiks, bet to, ko iespējams izdarīt, palēnām darīs. I.Slišāns: "Bērnudārza telpas skolā atrodas vienuviet.

Izrāda nākamās bērnudārza telpas. Baltinavas vidusskolas direktors Imants Slišāns "Vaduguni" izrādīja potenciālās bērnudārza telpas un pastāstīja, kādi remontdarbi te notiks. Skolas bibliotēka, kas šeit atradās, ar jauno mācību gadu ir pārcelta uz ēkas otro stāvu.

Bērnudārza telpas no skolas gaitēņa atdalīs starpsiena, - viņiem pilnīgi būs nodrošināta sava teritorija. Turpat blakus ir izeja uz skolas ēdamzāli, uz sporta zāli. Atbildot uz jautājumu par klusuma nodrošināšanu, varu teikt, ka pirmajā stāvā skolas zvans neskanēs, jo mācību klašu te nav. Gaitēņa otrā galā ir tikai mājturības klase. Arī otrajā stāvā virs bērnudārza telpām atrodas skolotāju istaba un medicīna kabinets. Esam iepazinušies ar līdzīgu praksi kaimiņu novadā - Rekas vidusskolā jau vairākus gadus bērnudārzs atrodas vidusskolas telpās."

Meklējam atbildi

Ciems bez ceļa

Redakcijai piezvanīja kāda sieviete no Rugāju novada Kapūnes, lai dalītos bažās par to, ka uz Livānu māju, kur viņa dzīvo, gandrīz nav iespējams aizbraukt, jo ceļš ir vienās bedrēs. Pie mājas nevar piekļūt ātrā palīdzība. Turklāt ceļš ved caur kaimiņu pagalmiem vai, pareizāk sakot, ceļa nemaz nav. "Tur, kur iet ceļš, katram ir savs pagalmis, bet tiklīdz vajag braukt pie kaimiņa, - tas ir ceļš," stāstīja Līga Strazdiņa-Spiča.

Kādreiz Rugāju novada Kapūnē atradās sovhoza lopu ferma, bet lopkopjiem netālu no fermas uzcēla Livānu mājas. No fermas pāri palikuši tikai grausti, bet ceļš uz fermu, kas ved no šosejas, vēl saglabājis kaut cik pieklājīgu asfalta segumu. Taču uz Livānu mājām ceļa praktiski nav. Ir tikai ar zāli aizaudzis tīrums, ar sliktā laikā izbrauktām milzu bedrēm. Lavierējot pa tām, izdodas nokļūt Līgas mājas pagalmā. Jaunā sieviete, kura ģimenes apstākļu spiesta atgriezies dzimtajā pusē no Tukuma novada, nonākusi neapskauzamā situācijā, - kā viņa stāsta. Livānu māja, ko viņas māte kādreiz privatizējusi par pajām, un saimniecības ēka atrodas uz vairāku zemes īpašnieku zemes. Līdz šim māja nav bijusi reģistrēta zemesgrāmatā un arī zemes īpašniekiem nav maksāta nomas maksa. "Ne mēs zemes īpašniekus esam redzējuši vaigā, ne mēs viņiem esam ko maksājuši. No mums arī nekas netika prasīts. Nu viena no zemes īpašniecēm savu zemi grib pārdot, tādēļ uztraucamies, kā būs turpmāk. Ceram, ka ar buldozeru mūs no šejienes nenostums," teica sieviete. Saimniekošanai ģimene izmanto

mājas pagalma tiesu - ir iestādītas dažas vagas, uzcelta siltumnīca, saimniecības ēkas stūri vieta vistām un pilēm. Lai nokļūtu uz ceļa, jābrauc caur citu pagalmiem. Bet, ja ar kaimiņu gadās sastrīdēt, tad lido kaut vai pa gaisu. Dažreiz līdz lielceļam lavoties kā zagļi, pa taciņu, pāri tīrumam. Kad Līga griezusies pašvaldībā par ceļa remontu, arī saņēmusi atbildi, ka tas nav pašvaldības ceļš, bet pa gabalam pieder zemes īpašniekiem. Tomēr pašvaldība bijusi pretimnākoša un apsolījusi atvest trīs - četras grants kravas un iebērt lielajās bedrēs. Taču Līgai nedod mieru jautājums: kur tad savulaik skatījās mērnīki? Kā iedzīvotājus varēja atstāt bez ceļa?

Rugāju novada domes priekšsēdētājas vietnieks ANDRIS LEONS, runājot par Līgas Strazdiņas-Spičas problēmu, saka: "Viņa ir griezusies domē gan pie priekšsēdētājas Sandras Kapteines, gan pie manis. Esam solījuši, ka uzvedsim uz ceļa lielajās bedrēs granti, kaut arī tas nav pašvaldības ceļš un pašvaldība nav tiesīga tajā ieguldīt līdzekļus. Tomēr tur dzīvo mūsu novada cilvēki, viņiem ir nepieciešams izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, bērniem ir jāiet uz skolu. Pašiem Livānu māju iedzīvotājiem šī problēma jārisina, gan vienojoties ar zemes īpašniekiem, gan savstarpēji. Līgai esam uzdevuši sazināties un vienoties ar zemes īpašniekiem un pārējiem iedzīvotājiem (uzrakstot rakstisku vienošanos) par iespēju tur ierīkot servitūta ceļu. Tad arī to varēsim ziemā iztīrīt, palabot. Citādi patiešām izveidojusies situācija, ka ciems ir, bet ceļa uz ciemu nav." A.Leons spriež, ka savulaik, mērot zemes, pieļauta kļūda - zemesgrāmatā nav norādīts apgrūtinājums. Savulaik vecajās

Bezceļš. Līgas dzīvesbiedrs Jānis rāda tīrumā iebrauktās sliedes, ko nekādi nevar nosaukt par ceļu. Turklāt tīrumā izbrauktas dziļas bedres, pa kurām jau tagad grūti pārvietoties.

kartēs servitūta ceļš bijis, bet vēlāk kaut kādā veidā pazudis. A.Leons atzīst, ka arī paši iedzīvotāji nav centušies neko darīt. L.Strazdiņai-Spičai viņš iesaka vienoties ar zemes īpašnieku par zemes nomu vismaz dažu hektāru platībā. To vēlas arī viņa pati, lai varētu iegādāties kādu lopu un būtu drošība, ka cits zemi, uz kuras atrodas māja, neapar līdz paksim.

Rugājos

M.Sprudzāne

20. augusta sēdes lēmumi Piešķir apbalvojumu pedagogam

Izskatīja Rugāju novada vidusskolas direktores vietnieces izglītības jomā Lauras Kļaviņas iesniegumu ar lūgumu piešķirt Rugāju novada domes Atzinības rakstu novada vidusskolas pedagogam Ivaram Vitolam. Tajā akcentēts pedagoga nozīmīgais ieguldījums ilggadējā un godprātīgā pedagoģiskajā darbībā. Skolotājs sistematiski papildinājis izglītību, mācījis audzēkņiem vairākus mācību priekšmetus, kā arī sekmējis novada jauniešu intelektuālās spējas, vadot zinātniski pētniecisko darbu izstrādi. I.Vitols iesaistījies pašvaldības darbības izglītības jomā plānošanas dokumentu izstrādē, pārstāvējis un aizstāvējis Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības biedru ekonomiskās, sociālās un tiesiskās intereses. Nolēma apbalvot Ivaru Vitolu ar Rugāju novada pašvaldības Atzinības rakstu par ilggadēju, profesionālu un godprātīgu skolotāja darbu.

Slēdz nomas līgumu

Nolēma slēgt nomas līgumu ar I.N. par pašvaldības tiesiskajā valdījumā esošās zemes vienības 1,7 hektāru platībā iznomāšanu uz desmit gadiem. Gadā noteica nomas maksu - 1,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Nomnieks papildus tai iznomātajam maksās arī likumdošanā noteiktos nodokļus.

Sadala īpašumu

Nolēma no nekustamā īpašuma "Vizbulītes" 15,3 hektāru kopplatībā atdalīt zemes vienību 2,5 hektāros. Atdalītajai zemes vienībai piešķīra nosaukumu "Vizbulītes 1" un noteica nekustamā īpašuma lietošanas mērķi - galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība.

Izsoļa nomas tiesības

Nolēma izsolīt nomas tiesības uz Rugāju novada domei piekritošo nekustamo īpašumu 4,2 hektāru kopplatībā Lazdukalna pagastā, Rugāju novadā (zemes gabals bez apbūves tiesībām ar lietošanas mērķi - lauksaimniecībā izmantojamā zeme). Uzdeva Izsoles komisijai organizēt nekustamā īpašuma nomas tiesību izsoli.

Izstrādās zemes ierīcības projektu

Atļāva uzsākt zemes ierīcības projektu nekustamajam īpašumam "Zupāni" ar kopējo platību 43,5 hektāros. Izstrādātais zemes ierīcības projekts iesniedzams apstiprināšanai Rugāju novada domē.

Piešķir adreses

Izvērtēja domes rīcībā esošo informāciju un konstatēja, ka līdz šim nav piešķirta adrese telpu grupai, kas atrodas uz zemes vienības ar 0,7286 hektāru platību Rugāju novada pašvaldības īpašumā. Piešķīra adreses Skujetniekos, Lazdukalna pagastā, Liepu iela 2, ar kārtas skaitli no viens līdz astoņi.

Izīrē dzīvojamo telpu

Nolēma izīrēt R.K. pašvaldībai piederošo dzīvojamo telpu Liepu ielā 6-19, kas atrodas Skujetniekos, Lazdukalna pagastā. Noteica īres maksu 6,80 eiro mēnesī.

Piešķir līdzekļus kapsētas uzturēšanai

Piešķīra 70 eiro finansējumu Gaiļukalna kapsētas uzturēšanas darbiem. Līdzekļi ņemti no novada pašvaldības 2015.gada pamatbudžeta izdevumu sadaļas "Komunālā saimniecība".

Rosina Egonam Salmanim piešķirt Balvu

Sestdien Balvu novada svētki pulcēja neierasti daudz dalībnieku. Jāsecina, aptaujāto skatītāju atsauksmes par svētkiem ir kardināli atšķirīgas, sākot ar 'urrā', līdz nosodījumam, ka balle noslēdzās, tā teikt, pusratā. "Mēs gribējām turpināt deļot," pukoļās čaklākie deļotāļi.

Svētki sākas ar prieku un vilšanos. Pulksten 8 Balvu Vissvētās Dievmātes Aizmigšanas pareizticīgo baznīcā valdīja prieks. Kā nu ne, ja jau agri no rīta Bolupē iesvētīja 12 jaunos draudzes kristiešus. Nedaudz sarūgtināja fakts, ka priesteris Sergijs noraidīja žurnālista lūgumu iemūžināt kādu fotomirkli dievkalpojumā, kas veltīts Balvu novada iedzīvotājiem.

Aicina uz kopīgu lūgšanu. Prāvests Mārtiņš Klušs atzina, ka ir liels prieks, ka pilsētas un novadu svētkus iesākām ar lūgšanu: "Atskatīties uz paveikto, ir iemels būt kopā un svinēt svētkus. Šis ir mans pirmais gads Balvos un novadā, kad, iepazīnis cilvēkus, secinu, ka mūspusē dzīvo gudri un labi cilvēki."

"Labākā lauku sēta 2015". Šo titulu saņēma Aldis un Anita Grīmiņi no Bērzkālnes. Viņi jokoja, ka Goda plāksnes izgatavotas ļoti kvalitatīvas. "To piestiprināšu blakus esošajai, ko izcīnījām pirms trīs gadiem," paskaidroja Aldis.

"Labākā savrupmāja 2015". Judītes Tuleiko īpašums Skolas ielā 37, Kubulos, kā atzina novada domes priekšsēdētāja vietnieks Juris Boldāns, patīkami pārsteidzis: "Mēs varam tikai apbrīnot, kāda ir mūspuses cilvēku izdoma". Jāpiebilst, Judīte pērn saņēma Pateicības rakstu. Jautāta, kādi ir nākotnes mērķi, saimniece atzina, ka centīsies vēl vairāk.

Mūsu lepnums! Tautas pūtēju orķestra "Balvi" vadītājs Egons Salmanis, uzrunājot klātesošos, atgādināja, ka Latgalei nozīmīgs ir augusta vidus, kad Aglonā svinam svētkus. "Mūsu orķestrim 10 gadus bijusi Dieva žēlastība spēlēt Aglonā, tāpēc vienu no skaistākajām dziesmām "Aglona – Latvijas garīgā sirds" veltām arī Jums," viņš piebilda.

"Labākā daudzdzīvokļu māja 2015". Mājas Baznīcas ielā 7, Balvos, pārvaldnieks Jānis Suharževskis patiesi var lepoties ar padarīto darbu šīs mājas labiekārtošanā. Par to viņam paldies teica gan novada vadība, gan mājas iedzīvotāji.

"Labākais sabiedriskais uzņēmums 2015". SIA "Mārbe" vadītāja Mārīte Berķe no Lazduleļas pagasta nu jau var lepoties ar otro Goda plāksni. Viņu J.Boldāns nosauca arī par visskaistāko meiteni. "Viņš prot teikt komplimentus,- lai tikai turpina," smēja Mārīte.

Ciemiņi. Muzikanti no Francijas skatītājus priecēja gan pie Kultūras un atpūtas centrā, gan pilsētas parkā.

Jālepojas ar to, kas ir. Madara Vancāne no Viksnas lauku māju dzīvnieku izstādē izrādīja Latvijas zilās gotiņas. "Tās, protams, nav kā Holšteinas šķirnes govīs, kuras nereti sauc par piena mašīnām. Tās ir mūsējās, turklāt mums ir tikai divas šķirnes, proti, 'zilās' un 'brūnās'. Mīlēsim to, kas ir," viņa aicināja.

Krišjāņu pagasts. Krišjāņieši ciemošanos pagastu sētās atklāja ar atraktīvu danci.

Viksnas pagasts. Viksnas puses ļaudis ikvienu interesentu aicināja nobaudīt "Mīlestības eliksīru", "Labāku zacenīti" un daudzus citus gardumus.

pilsētas Goda pilsoņa nosaukumu

Bērzpils pagasts. Bērzpīlieši atklāja noslēpumu, ka viņu pusē gatavo 18 šķirņu sierus. "Mājās palika trīspadsmi. Piecus atvedām ēsmāi – brauciet ciemos!" viņi mudināja.

Briežuciema pagasts. Paši vainīgi tie, kuri neapmeklēja Briežuciema lauku sētu. Kāpēc? Tur neizpalika ādas izstrādājumi, plātismaize un pat pašdarinātas rotaļlietas.

Kubulu pagasts. Kubulieši lepojas, ka viņu pagasts atrodas pie diviem ezeriem. Viņi klātesošajiem piedāvāja vienreizēju iespēju ķert zivis. To labprāt izmantoja Imants (10 gadi) un viņa onkulis Dainis no Raunas. "Jaunie liek vecajiem kloķi," atzina Dainis secinot, ka pusaudzis noķēris par 3 kg zivju vairāk.

Tilžas pagasts. Var apbrīnot tilžēniešu uzņēmību, kuri nekad neslēpj, ka ir vislabākie, šķiet, pat visā Visumā. Viņiem piekrit *vadugunieši*. Kāpēc? Paskatieties nu, ko rokās tur Jānis Cipruss no Tilžas!

Balvu pagasts. Piepilsētas pagasta ļaudis savu prezentāciju atklāja ar dzejnieka Bruno Vilka dzejoļa nolasišanu. Pēc tam viņi skatītājus pārsteidza ar karate ciņas paņēmienu demonstrēšanu.

Bērzkalnes pagasts. Bērzkalnieši skatītājus cienāja ar dažādiem našķiem, tostarp dārzeņiem, medu un sieru.

Vectilžas pagasts. Šī pagasta ļaudis apgalvoja, ka vareni turas! Šķiet, viņiem ir taisnība, jo reti kura pagasta ļaudis spēja klātesošos iesaistīt dejā, turklāt imitējot govju slaukšanu.

Lazdulejas pagasts. Lai arī iedzīvotāju skaita ziņā pagasts Balvu novadā ir vismazākais, viņi uzskata, ka izpaužas par visiem vislabāk. Savu saliedētību viņi demonstrēja arī bērnu un jauniešu sacensībās.

"Mjēs gribjam dzīvot te". 1.vietu pašdarināto peldlīdzekļu izbraucienā godam saņēma tilžēnieši, kuri iejutās gan bēgļu, gan robežsargu lomās.

Diskotēka uz riteniem. Zemnieku saimniecības "Pīlādži" no Briežuciema un SIA "Ozolmājas" apvienotā komanda skatītājus radošo braucamrīku parādē *paņēma* ne tikai ar izdomu, bet arī, tā teikt, *ar masu* nodemonstrējot, ka diskotēka var notikt arī transportlīdzeklī.

Vietu neprognozē. Pašvaldības uzņēmuma "San-TeX" vadītājs Uldis Sprudzāns pirms apbalvošanas jautāts, kuru kolektīvu žūrija, viņaprāt, atzīs par atraktīvāko svētku gājienā, atzina, ka to nav iespējams prognozēt. Viņš kļūdījās, jo "San-TeX" joprojām *rullē*, šogad izcīnot godpilno 1.vietu.

Sensacionāls priekšlikums. Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis skatītājus pārsteidza ar sensacionālu priekšlikumu, mudinot Balvu Goda pilsoņa nosaukumu piešķirt orķestra "Balvi" diriģentam Egonam Salmanim. Šķiet, viņa kolēģi, kuriem šis lēmums būs jāpieņem vai jānoraida, tagad ir sprukās, jo mēra priekšlikumu ar aplausiem atbalstīja vairākums. Jāpiebilst, ka Balviem šobrīd ir divas Goda pilsoņes - Sofija Graudumniece un Velta Pulkstene (foto).

Jaundzimušie

Balvos jutušies kā mājās. 9.augustā plkst. 18.33 piedzima puika. Svārs – 4,830kg, garums 59cm. Puisēna mamma Jekaterina Birova no Alūksnes priecājas, ka spēkavīrs piedzima ģimenes dzemdībās. Viņas otrā pusīte Pēteris Zālītis smeļ, ka bērnu jau nav grūti *uztāsīt*: “Par viņu jā rūpējas jau kopš pirmās dienas”. Jaunie vecāki topošā bērna dzimumu uzzināja jau pirmajā ultrasonogrāfijas pārbaudē. “Tad sākām domāt par vārda variantiem. Spriedām par diviem vārdiņiem – Ralfs un Rolands. Nolēmām, ka mums būs Ralfiņš,” atceras jaunie vecāki. Zīmīgi, ka ģimenē augusts turpmāk būs vēl īpašāks, jo Pētera māsa 24.augustā ir dzimšanas diena, bet 23.augustā - Ralfam vārdadiena, nemaz nerunājot par dzimšanas dienu. “Par diviem svētkiem vairāk,” priecājas Pēteris un Jekaterina. Jautāta par ēdienkarti grūtniecības laikā, jaunā māmiņa atzina, ka vienmēr ir bijusi gaļas ēdienu cienītāja. “Neizpalika ne gaļa, ne saldumi, tāpēc grūti apgalvot, ka kaut kādiem tautas ticējumiem ir būtiska nozīme bērna dzimuma noteikšanā,” viņa prāto. Jaunie vecāki slavēja Balvu dzemdību nodaļas kolektīvu, jo, viņuprāt, jutušies kā mājās. Topošajām māmiņām viņi iesaka ne no kā nebaidīties un nestresot. Tāpat vecāki atzina, ka bija izbrīnīti, uzzinot dēliņa svaru un garumu. “Tas patiesi bija patīkams šoks,” neslēpj Jekaterina. Jāpiebilst, tai pat laikā Ralfiņš ir paslinks uz ēšanu.

Nosauc par Līgu. 17.augustā pulksten 19.31 piedzima meitenīte. Svārs – 3,620kg, garums 57cm. Meitenītes mamma Inese Diča no Gulbenes pastāstīja, ka mājās viņu gaida Mārtiņš (6 gadi) un Arvis (10 gadi). Kad puikas uzzināja par papildinājumu ģimenē, Arvis sprieda, ka viņam vajadzīgs brālis, bet Mārtiņš uzsvēra, ka vēlētos spēlēties ar māsu. Tētis Artūrs uzskata, ka Latvijā jābūt pēc iespējas vairāk daudz bērnu ģimenēm. Tāpat viņš ir latviešu vārdu piekritējs. “Līdz šim ģimenē Mārtiņdienu bija īpaši svētki. Tagad būs vēl Līgo svētki, un nākotnē jāparūpējas, lai mums būtu arī savs Jānis,” paskaidroja Artūrs. Jāpiebilst, ka viņš piedalījās ģimenes dzemdībās. Tautāts par izjūtām, A.Dičs atzina, ka vīriešiem ir jāpalīdz savām sievietēm: “Es taču savu sievu labāk pazīstu! Tas atvieglo procesu gan sievietēm, gan darbu dakteriem.” Inese un Artūrs nešaubās, ka pēc 10 gadiem joprojām dzīvos Gulbenē. Tiesa, bērnu skaits viņiem būs vēl kuplāks. “Viss atkarīgs no pašiem,” ir pārliecināti viņi.

Apsveicam!

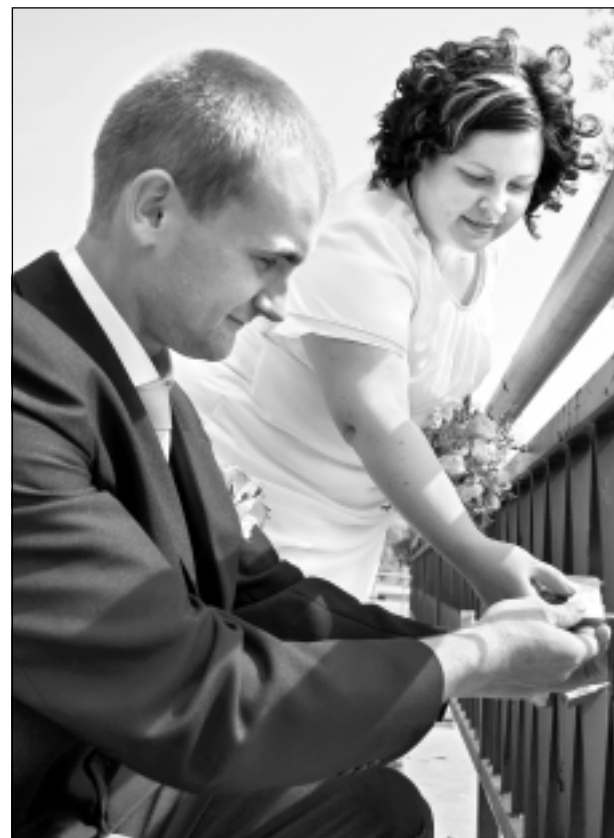
Šķērso septiņus tiltus

7.augustā Rēzeknes Dzimtsarakstu nodaļā ‘jā’ vārdu viens otram teica IVETA SOCKA no Krišjāņiem un JĀNIS PUISĀNS no Rēzeknes puses. Jauno pāri dzīvē ievadīja Jāņa māsa Daiga ar draugu Andri.

Iveta Socka-Puisāne atceras, ka ar Jāni sen pazīstami, jo draugu ģimenē kopā svinējuši dažādus svētkus, “tomēr sadejojāmie 2012.gada Jaungada karnevālā. Kāzu diena sākās bez uztraukumiem, jo laikus bija padomāts, lai viss izdotos”. Jautāti, kurš mirklis kāzu dienā šķītais visemocionālākais, Iveta ar Jāni vienprātīgi atzina, ka saviļņojošs brīdis bijis ‘jā’ vārda teikšana. Vedēji Daiga Puisāne un Andris Putrāns bija parūpējušies, lai jaunais pāris šķērso septiņus tiltus, turklāt uz katra no tiem viņi pildīja dažādus uzdevumus. Piemēram, Ivetai vissirsnīgākais šķītais tilts, uz kura tika saslēgta atslēga (skat. foto), kā arī kāzu vārti. Savukārt Jānim visvairāk patikusi svētku izklaidējošā daļa viesu namā Aglonā.

Pēc kāzām nu jau precētais pāris turpina dzīvot Krišjāņos, bet pēc atvaļinājuma atsāks darba gaitas. Tincināti, kur sevi redz pēc 10 gadiem, Iveta un Jānis sprieda, ka visticamāk dzīvos savā mājā kaut kur piepilsētā. Jāpiebilst, ka viņi vēlas tai laikā jau audzināt divus bērnus. Jānis, spriežot par iespējamo bērnu dzimumu, atjokoja: “Gan, gan - gan dēls, gan meita.” Tiesa, pārbaudījumi kāzu dienā liecina par ko citu, proti, viņiem būs dvīņi. “Kāpostu lapās bija jāatrod dažādas krāsainas lentas. Brīnījāmie, kā tās tur dabūtas iekšā? Bija gan sarkanās, gan zilās lentas, kas, kā paskaidroja vedēji, liecinot par mūsu iespējamo bērna dzimumu. Šajā pārbaudījumā arī atklājās – būs dvīņi!” pastāstīja Jānis un Iveta.

Jūtas labi. Iveta Socka-Puisāne un Jānis Puisāns atzīst, ka kāzas ir šīs vasaras skaistākais notikums.

Iepazīstas dienā, kad solīja pasaules galu

1.augustā Bērzu Svētās Annas Romas katoļu draudzē gredzenus mīja un būt kopā solīja ELĪNA un GUNTARS LIEPIŅI. Jauno pāri dzīvē ievadīja Evija Kalniņa un Juris Kaļiņins.

Jaunieši pirmo reizi viens otru ieraudzīja 2012.gada 21.decembrī galvaspilsētā - dienā, kad visā pasaulē prātoja, - pienāks vai nepienāks kārtējais pasaules gals? Jautāti par pirmajiem iespaidiem, Elīna atzina, ka, ieraugot Guntaru, kurš atbraucis ar BMW markas automašīnu, nodomājusi, - kas par VĪRIETI! “Turklāt viņš dienē Bruņotajos spēkos,” piebilda nu jau jaunā sieva. Savukārt Guntars atklāja, ka viņam pirmais iespaids jeb priekšstats par Elīnu jau bija izveidojies, jo viņš bija ar meiteni runājis pa telefonu, kā arī sūtījis dažādas izziņas. “Tolaik dienēju Alūksnē,” piebilda Guntars. “Trolejbusā viņam uzrakstīju, ka esmu nokārtojusi sesijas pēdējo eksāmenu. Tā bija piektdiena, tāpēc mudināju viņu *prasties*. Viņš *pratās* un uzaicināja pastaigāties pa Vecrīgu. Bijām arī kinoteātrī,” stāsta Elīna. Interesanti, ka neviens no viņiem neatceras ne filmas nosaukumu, ne sižetu. “Todien bija ļoti auksti, bet mums tāpat vajadzēja pastaigāties pa Vecrīgu,” atceras Liepiņu pāris. Bildinājumu Elīna saņēma tieši pēc gada – 2013.gada 21.decembrī. Tincināta, kāpēc kāzas notika tikai šogad, krišjāniete paskaidroja, ka rūpīgi tām gatavojušies. “Kāzas ir dārgs prieks, tāpēc, iespējams, daudzi dzīvo kopā, oficiāli nenoformējuši attiecības,” pieļauj Guntars. Savukārt karavīra sieva smeļ, ka visiespaidīgākais mirklis bija 10 mēnešu ilgā gatavošanās: “Savukārt kāzās gaidīja vēl lielāks pārsteigums – Guntars pirmo reizi man dziedāja serenādi zem loga. Ne mazāk aizraujošs bija mans izpirkšanas process, jo jaunajam vīriņam nācās krietni papūlēties. Tā patiesi bija smaga izpirkšana, jo mamma ar krustmāti pat pārbaudīja šaušanas prasmes. Visu sašāva, tomēr isto atslēgu uzreiz neatrada. Mamma par to parūpējās. Pēc serenādes tomēr padevos... Kāzas noritēja smieklu gaisotnē. Pat prāvests Oļģerts Misjūns ar mums kopā pasmejās. Baznīcā noskaņa bija svinīga, turklāt to pastiprināja gan priesterā patiesie vārdi, gan koris “Sonāte”. Mācītājs bija perfekts. Vēl divas nedēļas pēc kāzām neesam noņēmuši uzrakstu “Tikko precējušies” no automašīnas, ko mums sarūpēja jaukie vedēji. Dīvainā kārtā vedējmaite Evija ir mūsu

Nosvin skaistas kāzas. Elīna un Guntars Liepiņi kāzām rūpīgi gatavojās. Kā nu ne, ja viesu skaists bija tuvu simtam.

abu kopīga māsiņa, bet mēs savā starpā neesam radnieki.”

Kāzas un atvaļinājums jau ir beidzies! Jaunais vīrs un jaunā sieva turpina strādāt Rīgā, kur Guntars ir instruktors, bet Elīna - ārsta palidze daktera Lūkina acu klinikā. “Mēs tikai darbā esam nopietni,” smeļ jaunais pāris. Viņi pēc 10 gadiem vēlētos dzīvot mājā ar lielu dīķi piepilsētā, turklāt obligāti Latvijā. Jaunā sieva spriež, ka tolaik viņi būs jau piecātā, bet vīrs – ka četratā. “Lauku idille,” viņi secina. Runājot par kāzām, Liepiņu pāris atklāja, ka viņiem bijuši tikai vieni vārti, toties iespaidīgi: “Lazdukalna un Bērzpils puses ļaudis mums militārā stilā pārbaudīja redzi. Viss bija korekti un skaisti!”

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Upītē svētkus svin divas dienas

22. un 23. augustā Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Upītes ciemā svinēja svētkus. Svētku kulminācija bija Latvijas Nacionālā teātra izrāde "Pieaugušie".

Pirmajā dienā jau desmitos pie tautas nama parkā sākās mūzikls "Maija un Paija". Mūzikla varoņu lomās iejutās Upītes bērnu teātra pulciņš, bet muzikālos uzvedumus rādīja folkloras kopa "Upīte", Upītes tautas nama kapela, grupa "Unknown Artist", Upītes etnogrāfiskais ansamblis, eksotisko deju pulciņš, bērnu ritmikas pulciņš un ciemiņi - krievu dziesmu ansamblis "Ivuški" no Žiguriem. Pēc koncerta sākās meistardarbnīcas un dažādas atrakcijas. Tajās no plastilīna veidoja Upītes modeli, mācījās darināt konfekšu puķes. Svētku apmeklētāji iemācījās no papīra salocīt lidojošas dzērves, drosmīgākajiem uz ķermeņa bija iespēja iegūt hennas zīmējumus. Bet Upītes kapelas dalībnieki aktīvi strādāja kopā ar folkloras kopas "Kokle" vadītāju Dinu Liepu, gatavojot koncertu "Dzīduot muoku, doncuot muoku". Pēc meistardarbnīcām notika Upītes tautas nama kapelas koncerts, veltīts Upītes etnogrāfiskā ansambļa 35 gadu jubilejā. Līdz pat rītam ballē spēlēja grupa "Unknown Artist". Svētdienas rīts sākās ar Latvijas Nacionālā teātra sagaidīšanu, skatuves sabūvēšanu, mēģinājumu, lai jau piecos cilvēki varētu skatīties izrādē "Pieaugušie". Pēc izrādes sekoja svētku noslēguma ballē, arī līdz rīta ausmai kopā ar grupu "Ginc un Es" un Aldi Kisi. Nemateriālās kultūras mantojuma centra "Upīte" direktors Andris Slišāns ar savu komandu saka paldies atbalstītājiem: Valsts Kultūrkapitāla fondam, Viļakas novada domei, z.s. "Kotiņi", SIA "ADVORS".

Mūzikla "Maija un Paija" dalībnieki. Katram mūzikla dalībniekam bija savs uzdevums, un parkā pie tautas nama visām aktivitātēm skatītāju netrūka.

Iededzina ābeļu stādītāju vārdus. Uz koka dēļiņiem iededzināja "Upītes Uobeļduorza" ābeļu nosaukumus un stādītāju vārdus. Nu ikviens ābeļdarza apmeklētājs varēs uzzināt, kas un kādu ābelīti iestādījis.

Mielojas ar zupu. Arī pie zupas vārīšanas darbojās visi, kas vien prata nomizot kartupeļus vai burkānus, lai, zinošu saimnieču - Aijas Kornejas un Lūcijas Slišānes - mudināti, to visu liktu katlā. Garšoja lieliski!

Izrāde "Pieaugušie". Latvijas Nacionālā teātra izrādē skatītāju bija daudz - viņi aizņēma visus krēslus, palodzes un iespējamās brīvās vietas. Apmeklētāju vidū bija aktrises no Balviem Sanitas Pušpures un aktrises Ingas Misānes vecāki, arī Latvijas Saeimas deputāts Jānis Trupovnieks un daudzi cilvēki no tuvākas un tālākas apkārtnes.

Sveic Viļakas novada vadītājs. Sergejs Maksimovs ar sievu Žannu Upītes etnogrāfiskajam ansamblim jubilejā dāvināja tā saukto aukstumsomu, turklāt pilnu ar saldējumu, vēlot viņām karstā dienā atvēsināties ar šo našķi, bet arī turpmāk dziedāt tikpat karstasinīgi un braši.

Pārsteigums! Upītes sievas piedzīvoja pārsteigumu - viņām etnogrāfiskā ansambļa 35. jubilejā tautas nama kapela uzdāvināja jauku koncertu.

Nakts trasītē. Pēc tumsas iestāšanās visi drosmīgie devās nakts trasītē, kurā komandas, pildot dažādus uzdevumus, mēģināja atrast pazudušo Maijas vārpstiņu. Komandām tumsā pie pamātes vajadzēja stādīt un novākt pupas, ar plostu doties cauri *akai* uz pazemi, pie Velēnu vecīša nācās tikt cauri velniņu savilktajiem šķēršļiem, pa garo pupu uzkāpt debesīs un kopā ar Laimu sadedzināt visu ļauno.

Izveido bērības rotaļlietu. Jūs zināt tādu mūzikas instrumentu, kuru sauc 'žvurgzduns'? Upītē to tagad zina gan lieli, gan mazi, jo paši meistardarbnīcās mācījās tā izgatavošanu.

Izveido siena skulptūru. Kas teica, ka uguns skulptūras prot veidot tikai profesionāļi? To prot arī Upītes ļaudis, kuri roku jau iemēģinājuši. Upītē izveidoto siena uguns skulptūru nakts trasītes beigās sadedzināja.

Darbojas ritmikas grupā. Daudzi izteica vēlēšanos darboties ritmikas grupā, kuru vadīja Inese Lāce.

*Apmaksāts

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Pasaules Vēsture

⇒ Sensacionāls atklājums: vikingi dzīvoja arī pie Kuldīgas. *Jaunie atradumi nepārprotami liecina: vikingi sirojumos neaprobežojās ar Kurzemes piekrasti vien.*

⇒ Pirmais Arābu kalifāts. 632. gadā pravieša Muhameda pēcteči sāk pakļaut kaimiņu teritorijas, līdz kontrolē visu Arābijas pussalu. Piecus gadus vēlāk arābu karotāji met izaicinājumu tālāka

lielvarām: Bizantijai un Sasanīdu impērijai. Strauji veidojas jauna lielvalsts - Arābu kalifāts.

⇒ Sabiedroto trumpis D-dienā: desanta superlaiva. Funkcionāla, droša un lēti ražojama. Endrū Higinsa laiva patiešām nospēlēja lielu lomu Sabiedroto iebrukuma laikā Normandijā un karā pret Japānu.

⇒ Negantniekus kapā gulda uz vēdera. Rituālie uguns kuri, paparžu sega, smaržogļītes... Laika gaitā Latvijas teritorijā pastāvējušas dažādas mirušo apbedīšanas tradīcijas.

⇒ Romas tiesa korupcijas valgos. Jurists Cicerons 70. gadā pr. Kr. liek savu labo slavu uz spēles, lai notiesātu nekaunīgu provinces pārvaldnieku. Šis vīrs ir vainīgs visos apsūdzības punktos, taču Cicerons nevar rēķināties, ka viņa beigsies ar viņa uzvaru.

⇒ Musolīni izceļ leģendārus romiešu kuģus. 1927. gadā Benito Musolīni saviem inženieriem pavēl no Nemi ezera dzelmes izcelt divus noslēpumainus milzu kuģus. Nevienš vēl nekad nav mēģinājis īstenot tik vērienīgu projektu, bet Itālijas diktators ir nelokāms.

⇒ Gaisa balonā uz Ziemeļpolu. 1897. gadā trīs zviedri dodas ceļā gaisa balonā, ko nodēvējuši par "Ergli". Vīri cer būt pirmie, kas sasniegs Ziemeļpolu. Plāns izrādās bezcerīgi naivs. Balons apledo un ir spiests nosēsties uz dreifējoša ledus okeānā. Ceļš līdz drošam krastam ir 480 kilometru garš.

⇒ Bruņinieku kara viltības. Viduslaikos valsts nākotni dažās minūtēs var izšķirt saujīņa apņēmīgu vīru, kas gatavi izmantot visdažādākos paņēmienus.

⇒ Kenedijs glābj torpēdkutera apkalpi pēc katastrofas. 1943. gada augusta naktī japāņu mīnu kuģis nogremdē ASV torpēdkuteri, kuru komandē Džons. F. Kenedijs. Izglābšanās plāns ir smags.

Leģendas

⇒ Dieva kalpu kalps. Jānis Pāvils II bija tautā mīļākais pāvests un viens no 20. gadsimta ietekmīgākajiem cilvēkiem politikā. Vienlaikus viņš palika stingrs katoļu baznīcas konservatīvo vērtību aizstāvis.

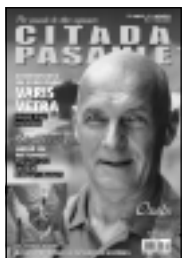
⇒ Brasa - dzīvesvieta drosmīgajiem. Vieta, kurā dzimst bērni, ārstējas karavīri, atdusas mirušie un joprojām lūdz Dievu - tā varētu dēvēt Brasas rajonu. Vieta ar raksturu, saka tās iedzīvotāji.

⇒ Bizantijas ragana. Bizantijas pēdējā imperatora meita Sofija Paleologa iegājusi vēsturē ne tikai kā Maskavas valdnieka Ivana III otrā sieva un leģendārā Ivana bargā vecmāte, bet arī Viskrievijas lielā ragana.

⇒ Viesnīcas - tautas kultūras līmeņa spogulis. Pēc viesnīcas piedāvājuma viesi spriež par vietējo ļaužu tikumiem un "kultūras stāvokli". Aizgājušajos gadsimtos ārzemnieku iespaids par mūsu zemi varēja arī nebūt labākais.

⇒ Viena lode režisoram. Reiz Holivudā kriminālu skandālu bija krietni vairāk nekā mūsdienās, turklāt noziegumi bija smagi.

Citādā Pasaule

⇒ Aktieris Varis Vētra iestājas pret cilvēkos iekodēto nevarēšanas programmu.

⇒ Senlatviešu kāzas. Rituāli dod iespēju izpaust un piedzīvot jūtas.

⇒ Pārcilvēka dzīvesstils. Kopš senatnes bijis iespējams pārspēt sevi un kļūt līdzīgam Dievam.

⇒ Spoku suns. Māju sargs atgriežas no citpasaules.

⇒ Ozola enerģētika. Dievību mājas, ilga mūža un bagātības simbols.

⇒ Sēņošanas trakums. Sēnes apļos aug, kur velns naktī sviestu kūlis.

⇒ Katrā numurā: horoskopi, astroloģes un numeroloģes atbildes uz jūsu jautājumiem un prognozes. Mēness dienu kalendārs.

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.septembrim.

8. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 16 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriģā acs" 7.kārtā veiksmē uzsmaidīja JĀNIM USĀNAM no Balviem.** Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas laužišanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.septembrim.

8. kārtā

		8			4	7	
9	4		1			5	8
		3	5		2		9
5	6	3			1		7
		4				6	
2			6			8	3
6			7			2	1
		5	7		8		9
		2	5			4	

Pareizas atbildes iesūtīja: J.Usāns, M.Pretice, A.Ančs, D.Svarinskis, I.Dzergača, S.Sirmā, M.Reibāne, V.Gavrjušenkova, J.Pošeika, Z.Pulča, St.Lazdiņš, L.Mežale, E.Ķirsona, J.Voicišs (Balvi), D.Zelča (Krišjāņu pagasts), M.Bleive (Viksnas pagasts), V.Dragune (Kuprava), A.Zeltiņa (Vectilža), A.Mičule, A.Slišāns, A.Siliņa (Tilža), V.Krēmere (Susāju pagasts), M.Keiša (Upīte), E.Pērkone, L.B., V.Šadurska (Rugāju novads), O.Ločmele (Baltinava), J.Duļbinska (Medņeva).

7. kārtas uzvarētāja ir MARIJA BLEIVE no Viksnas pagasta. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Ainava. Iesūtīja Atis Bužs.

"Dod bučiņ', dod bučiņ', dod vienu bučiņ' man...". Iesūtīja Iveta Medniece no Veckupravas.

Par augusta veiksmīgākās fotogrāfijas autori atzīta IVETA MEDNIECE no Veckupravas ar fotogrāfiju "Dod bučiņ', dod bučiņ', dod vienu bučiņ' man...", kas publicēta 25.augustā. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Tiesu lietas

Slepkavo un mētājas ar šķīvjiem

Balvu rajona tiesā izskatītas vairākas krimināllietas par zādzībām, kā arī par tišu smagu miesas bojājumu nodarīšanu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijuši par iemeslu cietušā nāvei, tišu vieglu miesas bojājumu nodarīšanu, tišu miesas bojājumu nodarīšanu, kas izraisījuši ilgstošus veselības traucējumus, kā arī par nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu.

Nozog naudu

ALVI KRĒBSU tiesāja par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu ar iekļūšanu telpā, kā arī svešas mantas bojāšanu.

Šī gada 28.marta vakarā A.Krēbss, būdams alkohola reibumā, zinot, ka cietusi glabā naudu darbavietā, ieradās pie skolas un ar āmuru izdauzīja kabineta logu, iekļūstot laboratorijā. Piegājis pie skapīša, kurā atradās kastīte ar sieviešu biedrībai piederošo naudu, zīmogu un čekiem, viņš to paņēma un, aizgājis pie upes, naudu ielika kabatā, bet kastīti ar zīmogu un čekiem iemeta upē. Tad A.Krēbss devās pie paziņas Rugājos, kur abi kopā iztērēja naudu personīgām vajadzībām.

Ņemot vērā 23.aprīlī Valsts probācijas dienesta Balvu teritoriālajā struktūrvienībā noslēgto izlīgumu starp cietušo un A.Krēbsu, kā arī to, ka savu vainu viņš atzina pilnībā un izdarīto nožēloja, taču noziegums bija izdarīts, atrodoties alkohola reibumā, tiesa nosprieda A.Krēbsu atzīt par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, par kuru atbildība paredzēta Krimināllikuma 175.panta 3.daļā, un sodīt viņu ar 80 stundām piespiedu darbu, bez mantas konfiskācijas, kā arī apstiprināt izlīgumu starp A.Krēbsu un cietušās sieviešu biedrības pārstāvi, atbrīvot A.Krēbsu no kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 185.panta 1.daļas un kriminālprocesu pret viņu izbeigt.

Sit, kamēr nosit

ĒVALDU BUKŠU tiesāja par smagu miesas bojājumu nodarīšanu, kas viņa neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušā nāvei.

Pagājušā gada 23.aprīļa pēcpusdienā Viļakas novadā, būdams alkohola reibumā, Ē.Bukšs uzbruka un līdz nāvei piekāva kaimiņu, ar kuru kopā tobrīd lietoja alkoholiskos dzērienus. Sākumā viņš pāris reizes dusmās iesita ar dūrēm virietim pa seju. Pēc tam, abi kaujoties, nokrita uz grīdas. Tupot uz cietušā krūtīm, Ē.Bukšs turpināja kaimiņu nežēlīgi sist pa galvu ar metāla stieni un pagali. Tādējādi apsūdzētais cietušajam nodarīja smagus miesas bojājumus: vaļēju galvaskausa smadzeņu traumu, abpusēju augšžokļa lūzumu un daudzas citas dzīvībai bīstamas galvas traumas. Ekspertīzes dati liecina, ka cietušā nāve iestājusies tieši no šīm traumām.

Redzot, ka kaimiņš pēc piekaušanas nekustas un neizrāda dzīvības pazīmes, apsūdzētais ievilkā mirušo turpat mājas pagrabā, kas atradās zem grīdas, un piesavinājās viņa mobilo telefonu. Atslēdzis telefonu un izmetis SIM karti, Ē.Bukšs to noglabāja savās mājās līdz jūlijam, kad nopirka citu SIM karti un sāka telefonu lietot kā savējo.

Ņemot vērā, ka Ē.Bukšs savu vainu atzina, izdarīto nožēloja, aktīvi veicināja noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu, tiesas sēdē lūdza piedošanu mirušā tuviniekiem un atvainojās par nodarīto, kā arī novērtējot Ē.Bukša personību, noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus, to, ka apsūdzētais agrāk sodīts, bet sodāmība dzēsta, līdz ar to viņš skaitās nesodīts, kā arī ņemot vērā viņa veselības un materiālo stāvokli, tiesa nolēma, ka apsūdzētajam nosakāms nosacīts sods.

Tiesā atzina Ē.Bukšu par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, par kuriem atbildība paredzēta Krimināllikuma 125.panta 3.daļā un 180.panta 1.daļā. Sodus daļēji saskaitot, galīgo sodu Ē.Bukšam noteica nosacītu brīvības atņemšanu uz 5 gadiem, bez mantas konfiskācijas, ar nosacījumu, ka šo piecu gadu laikā viņš neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, vai nepārkāps sabiedrisko kārtību un veiks kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus. Ē.Bukša pārraudzību pārbaudes laikā uzticēja Valsts probācijas dienestam. Viņam būs jāsamaksā arī kompensācija cietušā tuvinieciem.

Nogalina ar cirvi

ARTŪRU ĀRIŅU notiesāja par tišu smagu miesas bojājumu nodarīšanu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijuši par iemeslu cietušā nāvei.

Šī gada 6.janvāra naktī Balvu novadā A.Āriņš pēc kopīgas iedzeršanas paņēma cirvi un iesita pudeles brālim ar cirvja pītu pa galvu, nodarot smagus miesas bojājumus, kas izraisīja cietušā nāvi.

Kā atbildību mīkstinošus apstākļus tiesa konstatēja pieteikšanos par vainīgu, vaļsirdīgu atzišanos un izdarītā nožēlošanu, bet par vainu pastiprinošu apstākli tiesa konstatēja nozieguma izdarīšanu alkohola reibumā.

Tiesā atzina A.Āriņu par vainīgu Krimināllikuma 125.panta 3.daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un nolēma sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 6 gadiem, ar probācijas uzraudzību uz diviem gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Met ar šķīvi pa seju

SANDRI NIPERU tiesāja par tišu vieglu miesas bojājumu nodarīšanu.

Šī gada 22.jūnija vakarā savā dzīvesvietā, būdams iereibis, S.Niperis iemeta paņēmai ar šķīvi pa seju, nodarot viņai vieglus miesas bojājumus – sistas brūces pieres rajonā un zilumus zem acīm. Cietusi tiesas sēdē uzturēja prasību par nodarītajiem mantiskajiem zaudējumiem EUR 18,50 apmērā paskaidrojot, ka izdarīto S.Niperam nepiedošot.

Ņemot vērā vainu mīkstinošus apstākļus – vaļsirdīgu atzišanos un nodarītā nožēlošanu, kā arī vainu pastiprinošus apstākļus – noziedzīgu nodarījumu recidīvu un likumpārkāpuma izdarīšanu, atrodoties alkohola reibumā, tiesa piesprieda S. Niperam 100 stundas piespiedu darbu, kā arī piedzina no viņa cietušās labā kompensāciju EUR 18,50 apmērā.

Pārved pār robežu afgāņus

MĀRCI KRĪKAUSKI tiesāja par personu grupā tišu nelikumīgu Latvijas valsts robežas šķērsošanu.

Pērnā gada 29. oktobrī mantkārīgā nolūkā, lai saņemtu apsoltos samaksu, M.Krikauskis kopā ar trīs Afganistānas Islāma Republikas pilsoņiem bez robežas šķērsošanai nepieciešamajiem dokumentiem, apejot robežkontroles punktus, neapdzīvotā vietā Viļakas novadā kājām nelikumīgi šķērsoja Latvijas valsts robežu virzienā no Krievijas uz Latviju.

Savu vainu apsūdzētais pilnībā atzina un izdarīto nožēloja. Vainu pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatēja. Tā kā šī gada 27.jūnijā līdz tiesas uzsākšanai prokurore, apsūdzētais un advokāte noslēdza vienošanos par vainas atzišanu un piemērojamo sodu, tiesas spriedums bija šāds: apstiprināt prokurores E.Krasovskas un apsūdzētā M.Krikauska 27.jūnijā noslēgto vienošanos par vainas atzišanu un sodu; sodīt M.Krikauski ar 280 piespiedu darbu stundām, ieskaitīt soda izciešanā aizturēšanā pavadīto laiku, skaitot vienu apcietinājumā pavadīto dienu par 8 piespiedu darbu stundām, kā arī piedzīt no M.Krikauska valsts labā procesuālos izdevumus par aizstāvju darbu EUR 188,54 vērtībā. Tiesā nolēma atgriezt M.Krikauskim lietiskos pierādījumus – divus mobilos telefonus un GPS navigācijas iekārtu, paturot un saglabājot pie lietas tikai CD ar telefonsarunu ierakstiem.

Informē policija

Uz velosipēda dzērumā

11.augustā 1961.gadā dzimis vīrietis Balvos, Dārza ielā, vadīja velosipēdu, būdams alkohola reibumā (alkohola koncentrācija asinīs 1,53 promiles). 15.augustā Balvu novada Kubulos 1975.gadā dzimis vīrietis brauca ar velosipēdu alkohola reibumā (alkohola koncentrācija asinīs 2,92 promiles). Abos gadījumos uzsākta administratīvā lietvedība.

Dzērumā brauc ar motociklu

13.augustā Rugāju novada Lazdukalnā 1965.gadā dzimis vīrietis piedzēries brauca ar motociklu (alkohola koncentrācija asinīs 2,25 promiles). Sastādīts administratīvās lietvedības protokols.

Nobrauc no ceļa un apgāžas

15.augustā Viļakas novada Vecumu pagastā automašīna "BMW" nobrauca no ceļa un apgāzās. Trīs personas ar dažādām traumām nogādātas Balvu slimnīcā. Uzsākta administratīvā lietvedība.

Draud piekaut

19.augustā Viļakas novada Susāju pagastā 1967. gadā dzimušam vīrietim kāds cits vīrietis izteica draudus piekaut. Notiek apstākļu pārbaude.

Apgrog automašīnu

19.augustā Balvu novada Tilžas pagastā apzagta automašīna "Audi". Garnadzis no auto salona paņēmis maku ar dokumentiem. Notiek pārbaude.

Iesit pa seju

17.augustā Balvos, Brīvības ielā, 1990.gadā dzimis vīrietis nodarīja miesas bojājumus, iesitot pa seju 1977.gadā dzimušam vīrietim. Notiek apstākļu pārbaude.

Zog velosipēdus

Balvu pilsētā aktivizējušies velosipēdu zagļi. 10.augustā kāds garnadzis nozaga velosipēdu no saimniecības ēkas Teātra ielā, bet 17.augustā velosipēds nozagts no daudzdzīvokļu mājas kāpņu telpas Ezera ielā. Uzsākti kriminālprocesi.

Sadeg mopēds

14.augustā Viļakā dega mopēds "Stella". Notiek pārbaude.

Ar traktoru aizķer auto

11.augustā Balvu novada Tilžas pagastā traktora vadītājs ar savu braucamrīku aizķēra uz ceļa stāvošu automašīnu. Uzsākta administratīvā lietvedība.

Soda dzērājus un risina ģimenes konfliktus

Laika periodā no 10. līdz 20.augustam policija aizturējusi 6 personas, kuras sabiedriskā vietā atradās reibuma stāvoklī. Visos gadījumos sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli. Šajā laika periodā policija saņēmusi izsaukumus uz pieciem ģimenes konfliktiem.

Informē ugunsdzēsēji

Nodeg septiņas ēkas

21.augustā plkst. 9.45 VUGD Balvu daļas ugunsdzēsēji saņēma izsaukumu uz Balvu novada Bērzpils pagasta zemnieku saimniecību "Lāčaunieki", kurā policija savulaik atklāja apjomīgu nelegālo cigarešu ražotni.

Saimniecībā dega septiņas ēkas. Ugunsgrēka dzēšanā piedalījās četras ugunsdzēsēju mašīnu apkalpes – divas no Balvu daļas, viena no Balvu daļas Tilžas posteņa, kā arī viena no Rēzeknes daļas. Ugunsgrēkā dega divas saimniecības ēkas, garāža, galdniecības cehs un divas citas palīgēkas. Liesmas pārmetās arī uz dzīvojamo ēku. Bija aizdegušies pie mājas novietotie dēļi, kas liesmas pārnesa uz tuvumā esošo mežu. Kopējā ugunsgrēka platība bija 583m². Ugunsnelaimē cilvēki nav cietuši, bet sadega vairāk nekā 10 mājputni, izglābt izdevās tikai divas vistas. Plkst. 14.20 ugunsgrēku likvidēja.

Šoreiz policija kriminālprocesu nav ierosinājusi, un aizdomu par nelegālu biznesa atsākšanu arī nav.

Galvenā versija par ugunsgrēka izcelšanos saistīta ar mājas īpašnieka Jāņa Bondara neuzmanību. Policija kādas iespējamās kriminālās darbības šajā ugunsgrēkā nesaskata, bet saista ar neuzmanību.

Valsts policijas Balvu iecirkņa priekšnieks Dzintars Čerbakovs pastāstīja, ka mājas saimnieks bija iekurinājis krāsniņu, lai žāvētu kokmateriālus, un atstājis to nepieskatītu uz stundu. Šajā laikā liesmas pārmetušas uz visām pārējām ēkām.

Informē VSAA

Pensiju un atlīdzību indeksācija oktobrī

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra informē, ka 2015.gada 1.oktobrī tiks indeksētas pensijas un atlīdzības, piemērojot indeksu 1,0158. Indeks noteikts, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu un 25% no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma.

Indeks pensijas un atlīdzības vai to daļu apmēru, kas nepārsniedz 311 eiro, kas ir 50% no 2014.gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas valstī (noapaļoti līdz veseliem eiro).

Tas nozīmē, ka tiks indeksētas visas pensijas un atlīdzības, kas nepārsniedz 311 eiro apmēru. Savukārt tām pensijām un atlīdzībām, kuras ir lielākas par 311 eiro, ar indeksu 1,0158 indeksēs tikai daļu no pensijas – 311 eiro.

Izņēmums ir politiski represētās personas, I grupas invalīdi un Černobiļas atomelektrostācijas avārijas sekū likvidēšanas dalībnieki, kuriem pensijas un atlīdzības tiks indeksētas ar indeksu 1,0158 neatkarīgi no to apmēra.

Indeksētas tiks vecuma, invaliditātes, izdienas un apgādnieku zaudējuma pensijas, kas piešķirtas (pārrēķinātas) līdz 2015.gada 30.septembrim.

Indeksējot pensijas, netiek ņemts vērā pie pensijas piešķirtās piemaksas (par apdrošināšanas stāžu līdz 1996.gadam) apmērs. Tāpat tiks indeksētas arī atlīdzības, kas piešķirtas par darbību zaudējumu un apgādnieka zaudējumu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību.

Valsts pensijas un atlīdzības tiek pārskatītas saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" 26. pantu.

Informē ZM

Veicinās uzņēmējdarbību un apdzīvotības saglabāšanos laukos

Valdība atbalstīja Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavoto noteikumu projektu, kas nosaka valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību pasākumā "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos".

Pasākuma mērķis ir atbalstīt investīcijas publiskās ceļu infrastruktūras kvalitātes uzlabošanai lauku teritorijās, lai veicinātu uzņēmējdarbību un apdzīvotības saglabāšanos.

Noteikumu projekts paredz atbalstīt pašvaldības lauku ceļu izbūvi un pārbūvi atbilstoši teritorijas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un rīcības plānam, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību, tādējādi uzlabojot arī iedzīvotāju dzīves vidi. Prioritāri atbalstīs objektus, kas ļauj veicināt lauksaimniecības uzņēmējdarbības konkurētspēju attiecīgajā teritorijā, lai nodrošinātu efektīvāku ceļu infrastruktūras attīstību un ievērotu vietējo uzņēmēju intereses.

Lauku iedzīvotājiem ļoti nozīmīga ir sasniedzamības iespēja, jo īpaši, lai sekmētu pilsētu un lauku mijiedarbību, kā arī nodrošinātu darbvietu un pakalpojumu pieejamību. Turklāt transporta infrastruktūrai ir būtiska nozīme uzņēmējdarbības attīstībā.

Noteikumu projekts nosaka projekta iesniedzējam izvirzāmās prasības, atbalstāmās darbības, attiecināmās un neattiecināmās izmaksas, publiskā finansējuma veidu un apmēru, pieteikšanās kārtību un iesniedzamos dokumentus. Atbalstu varēs saņemt 110 novadu pašvaldības. Pasākumam paredzētais publiskais finansējums ir 126 635 591 eiro, un atbalsta apmērs vienam atbalsta pretendētājam nepārsniedz 4 000 000 eiro, kas tiek noteikts, ievērojot aprēķina metodiku ar šādu proporciju: pašvaldības kopējais grantsceļu garums (40%), reģistrēto lauksaimniecības dzīvnieku skaits (30%) un laukaugu platība (30%). Atbalsta intensitāte 90%.

Noteikumu projekts stāsies spēkā pēc tā publicēšanas oficiālā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" mājaslapā www.vestnesis.lv.

Informē VID

Komersantiem būs jādeklarē iedzīvotāju veiktie lizinga un/vai kredīta un ar to saistīto procentu maksājumi

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) vērš uzmanību, ka tiem nodokļu maksātājiem, kuri sniedz lizinga un kredītēšanas pakalpojumus, sākot ar 2016. gadu katru gadu līdz 1. februārim būs jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienestā informatīvā deklarācija par fiziskās personas - Latvijas Republikas rezidenta - veiktajiem lizinga un/vai kredīta un ar to saistīto procentu maksājumiem, kuru summa mēnesī pārsniedz 360 eiro vai šādu iemaksu kopsumma kalendārā gada laikā pārsniedz 4320 eiro. Informatīvā deklarācija būs jāiesniedz arī kapitālsabiedrībām, ražotājiem, pārdevējiem, pakalpojuma sniedzējiem un komersantiem, kas sniedz lizinga un kredītēšanas pakalpojumus, izņemot kredītiestādes.

Pirmo reizi informatīvā deklarācija būs jāiesniedz līdz 2016. gada 1. februārim, un tajā jānorāda fiziskās personas lizinga un/kredīta un ar to saistīto procentu un soda naudu maksājumi, kas veikti 2015.gada septembrī, oktobrī, novembrī un decembrī, ja to summa attiecīgajā mēnesī pārsniedz 360 eiro vai šādu iemaksu kopsumma minēto mēnešu laikā pārsniedz 1440 eiro.

Sākot ar 2017.gadu, informatīvā deklarācija par fizisko personu jāiesniedz ik gadu, ja fiziskās personas kredīta un/vai lizinga maksājuma summa mēnesī pārsniedz 360 eiro vai šādu maksājumu kopsumma kalendārā gada laikā pārsniedz 4320 eiro.

Informatīvā deklarācija jāiesniedz elektroniski, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu

Aktuāli

Pieņem stingrākus biodrošības nosacījumus cūku sugas dzīvnieku turēšanai

Apstiprināja grozījumus biodrošības noteikumos. Lai Latvijā saglabātu cūkkopību kā nozari un pēc iespējas novērstu Āfrikas cūku mēra izplatīšanās riskus, turpmāk biodrošības prasības būs stingrākas.

Šogad, sākoties karstajam vasaras laikam, mājas cūku novietnēs konstatēja jaunus Āfrikas cūku mēra (ĀCM) uzliesmojumus. Analizējot situāciju, konstatēja, ka ganāmpulkā slimības ierosinātājs varēja nokļūt ar svaigu zāli, kas nopļauta mežmalā, kur pirms tam ciemojušās slimas mežacūkas. Citā novietnē slimības ierosinātāju aploka teritorijā pie mājas cūkām atnesuši putni, visticamāk ar kritušu dzīvnieku mirstīgām atliekām. Dīvēl arī mājokļos turētiem cūku sugas dzīvniekiem ir risks saslimt ar ĀCM, ja šo dzīvnieku īpašnieki apmeklē cūku novietnes, dodas uz mežu vai savus mājas (istabas) dzīvniekus ved pastaigā ārpus mājokļa.

Ņemot to visu vērā, ir veikti grozījumi biodrošības prasībās, nosakot vienādas prasības visiem cūku sugas

jeb EDS, aizpildot un iesniedzot dokumentu "Informatīvā deklarācija par fiziskās personas, Latvijas Republikas rezidenta, veiktajiem lizinga un kredīta vai tikai lizinga vai tikai kredīta un ar to saistīto procentu maksājumiem, kuru summa mēnesī pārsniedz 360 eiro vai šādu iemaksu kopsumma kalendārā gada laikā pārsniedz 4320 eiro".

Papildu informācija par informatīvās deklarācijas iesniegšanu – informatīvais materiāls un plašs metodiskais materiāls ar dažādiem deklarācijas aizpildīšanas piemēriem - pieejams VID mājaslapas sadaļā "Nodokļi/Nodokļi, nodevas un citi obligātie maksājumi/Tiesību akti".

Atbildība par informatīvās deklarācijas neiesniegšanu noteiktajā termiņā paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 159.8 pantā, un tas ir naudas sods fiziskajām un juridiskajām personām 15 eiro apmērā. Savukārt par nepatiesu ziņu norādīšanu likumā noteiktajā ienākumu, īpašuma, darījumu vai cita mantiska rakstura deklarācijā, ja nepatiesas ziņas norādītas par mantu vai citiem ienākumiem lielā apmērā, ir paredzēta kriminālatbildība.

Informatīvās deklarācijas iesniegšanas pienākumu nosaka 2015. gada 14. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.403 "Noteikumi par lizinga, kredīta un ar to saistīto procentu maksājumu deklarāciju".

Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām nodokļu maksātājus zvanīt uz VID informatīvo tālruni 67120000, vērsties ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā vai uzdot jautājumus rakstiski VID timekļa vietnē, sadaļā "Kontakti".

dzīvnieku īpašniekiem/turētājiem, tostarp arī aizliedzot cūku sugas dzīvniekus turēt iežogotās platībās ārā.

Noteiktas prasības dzīvnieku īpašniekiem/turētājiem, kuri tur cūkas kā mājas (istabas) dzīvniekus. Dzīvnieku īpašniekiem/turētājiem turpmāk būs savi cūku sugas dzīvnieki jātur slēgtās telpās, novēršot klaiņojošo un savvaļas dzīvnieku piekļūšanu dzīvnieku turēšanas vietām. Būs aizliegts saviem mīļiem izbarot pārtikas atkritumus un jebkura veida augu zaļbarību. Un pie ieejas un izejas mājoklī būs jānodrošina apavu dezinfekcija. Ņemot vērā, ka noteikumi prasības reglamentē, mājokļos turētiem cūku sugas dzīvniekiem nebūs jāizstrādā biodrošības pasākumu plāns.

Noteikumi "Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 9.jūnija noteikumos Nr.291 "Noteikumi par biodrošības pasākumu kopumu dzīvnieku turēšanas vietām"" stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Vairāk informācijas par noteikumiem - Ministru kabineta mājaslapā.

Veiksmes prognoze

25.augusts. 'Čika' laika agrās stundas no plkst. 1.04 līdz 7.22 vairāk sajūtīs nakts maiņā strādājošie. Esiet uzmanīgi ar ierīcēm, tās var izstrādāt kādu nelāgu joku, tāpat neaizmiedziet pašā nepiemērotākajā brīdī! Pārējā dienas daļā līdz plkst. 17.35 ieteicams apzinīgi pildīt savus darba pienākumus, aizrādījumus uzklaut mierīgi un ar cieņu, pakonsultēties ar sociālajā sfērā strādājošajiem, risināt juridiskus jautājumus.

26.augusts. Apzinīgā trešdiena, kad jau no paša rīta skatīsies pulkstenī un nevarēs sagaidīt darbdienas beigas. Iespējams, sāpēs vai nu mugura, vai locītavas, vai kājas, vai rokas. Tāpat garastāvokli var izbojāt kāda tenku vācele, kas ar baudu atstāstīs kādas citas klaču tantes vārdus par Tevi un Taviem tuviniekiem. Atliek tik novēlēt Tev stiprus nervus un atcerēties teicienu: lai suņi rej, karavāna iet tālāk.

27.augusts. Ja šodien kaut ko nevari izlemt, uzreiz neskrien pie pareģes Ilgas, bet paņem papīra lapu, sadali to divās daļās ar vertikālu līniju. Vienā pusē augšā uzraksti plusa zīmi, bet otrā – mīnusa. Tad nu citīgi saliec visus šīs lietas + un – un tos saskaiti. Kuru iznāca vairāk? Tātad skaidrs, kā labāk rīkoties. Šinī ceturtdienā visiem ieteicams darīt zināmas un pārbaudītas lietas.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

	Nakts	Diena
O 25.08	Skaidrs +16	Mazmākojains +25
T 26.08	Mazmākojains +19	Mazmākojains, neliels letus +20
C 27.08	Skaidrs +13	Skaidrs +24
Pk 28.08	Skaidrs +18	Skaidrs +26

Īsumā

Ik gadu jauniešu skaits Latvijā samazinās par vidēji 5,7%

2015. gada sākumā Latvijā bija 277 tūkstoši jauniešu vecumā no 13 līdz 25 gadiem, no tiem 142 tūkstoši bija vīrieši un 135 tūkstoši sievietes, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Pēdējo piecu gadu laikā jauniešu skaits sarūk par vidēji 5,7% gadā. Arī jauniešu īpatsvars kopējā iedzīvotāju skaitā ik gadu samazinās. Ja 2005. gadā Latvijā katrs piektais iedzīvotājs (20%) bija jauniešs, tad 2010. gadā jauniešu īpatsvars saruka līdz 17%, bet 2015. gadā – līdz 14%.

2014./2015. mācību gadā Latvijā pamatskolās mācījās 172 tūkstoši skolēnu. Pēc pamatskolas beigšanas 61,3% turpina mācības vidusskolā, 33,8% jauniešu mācības turpina profesionālās izglītības iestādē, bet 4,9% pēc pamatskolas beigšanas mācības neturpina.

2014./2015. mācību gadā vidusskolās mācījās 37 tūkstoši skolēnu. 2014.gadā 63,8% vidusskolas absolventu turpināja mācības augstskolās un koledžās, bet 7,3% absolventu mācības turpināja profesionālās izglītības iestādēs. 2014. gadā jauniešu īpatsvars, kas pēc vidusskolas pabeigšanas neturpināja mācības, samazinājies līdz 28,9% (2010. gadā – 36,9%).

Latvijas augstskolās un koledžās 2014./2015. akadēmiskajā gadā bija uzņemti 29 137 pirmkursnieki, no tiem 24 123 – pamatstudijām. Uzņemto studentu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bija samazinājies par 7%. Pēdējos desmit gados studentu un pirmkursnieku skaits ik gadu sarūk.

Pirmskrīzes periodā 2007./2008. akadēmiskajā gadā 25% jauniešu studēja augstskolā vai koledžā par valsts un pašvaldību budžeta līdzekļiem un 75% – par personīgajiem līdzekļiem. Taču pēdējos gados šī proporcija ir mainījusies – 2014./2015. akadēmiskajā gadā 40% jauniešu studēja par budžeta līdzekļiem, bet 60% – par personīgajiem līdzekļiem.

2014.gadā 40,4% jauniešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem bija ekonomiski aktīvi. 32,5% bija nodarbināti, turklāt lielākā daļa strādāja algotu darbu. No visiem nodarbinātajiem jauniešiem 68,3% strādāja pakalpojumu sniegšanas sektorā (no tiem 69,4% – tirdzniecībā), 24,9% – ražošanas sektorā, bet 6,8% – lauksaimniecības sektorā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir samazinājies jauniešu bezdarba līmenis (2014. gadā – 19,6%), tomēr tas joprojām gandrīz divas reizes pārsniedz kopējo bezdarba līmeni valstī. Galvenie cēloņi jauniešu bezdarbam ir pieredzes un profesionālās kvalifikācijas trūkums.

Tuvojas 1.septembris

Pēc nedēļas skolās visā Latvijā atgriezīsies bērni, tāpat jauns dzīves posms sāksies lielai daļai jauniešu, kuri mainīs dzīvesvietu, lai uzsāktu studijas. Sākumā jaunais dzīves ritms var mulsināt un radīt ne mazums nepatīkamu situāciju, tāpēc, lai zinību gaitas ikvienam sāktos bez starpgadījumiem, policija atgādina vienkāršo, visiem zināmo, bet nereti piemirsto "Drošības ābeci".

Policija ierosinājums vecākiem - pārrunājiet ar saviem bērniem ceļu satiksmes un vispārējās drošības noteikumus un kopā izejiet maršrutu uz skolu un no tās, jo nereti bērni vasaras brīvdienas ir pavadījuši ārpus pilsētas steigas, zaudējuši modrību un piemirsuši noteikumus.

Autovadītājiem policija atgādina – esiet piesardzīgāki un saprotošāki, ievērojiet drošu braukšanas ātrumu un samaziniet to bērnu un jauniešu pulcēšanās vietu tuvumā. Rēķinieties ar lielāku gājēju, tajā skaitā bērnu, plūsmu, kas var būt neprognozējama. Tāpat laikus plānojiet savu braukšanas maršrutu un laiku, lai nav jāsaskaras ar steigu un stresa situācijām, jo ierasti automašīnu plūsma septembra sākumā ir intensīvāka.

Savukārt bērniem un jauniešiem policija rosina atkārtot noteikumus, nešķērsot brauktuvi tam neparedzētās vietās, vienmēr vairākkārt pārliecināties par drošību.

Policija arī brīdina - neesiet lētticīgi. Arī viltvārži un krāpnieki jauno seju parādīšanos pilsētās var izmantot nelāgos nolūkos, cenšoties izkrāpt naudu vai kā citādi gūt sev labumu, izmantojot cilvēku uzticēšanos. Tāpēc policija īpaši aicina vecākus pārrunāt šīs lietas ar saviem bērniem, atgādināt, ka svešiniekiem nedrīkst pārlieku uzticēties - dot savus kontaktus, doties līdz, aizdot naudu un līdzīgi.

Tāpat nevajadzētu aizrauties ar iepirkšanās drudzi. Kā ierasts, vecāki kopā ar savām atvasēm, pirms jaunā mācību gada sākuma steidz sarūpēt visas skolai nepieciešamās lietas, taču policija aicina nezaudēt modrību, jo arī garnadži iepirkšanās vietām šajā laikā var pievērst īpašu uzmanību.

Glabājiet personīgās mantas un dokumentus drošībā – neaizmirstiet par pamatdrošības nosacījumiem, vērtīgas mantas (telefonus, datorus, naudas makus, dokumentus) turiet drošā vietā, neakcentējiet tās publiskās vietās, kur drūzmējas daudz cilvēku. Bet, ja gadās apmaldīties vai pazaudēt savus biedrus, tāpat, ja notikusi kāda cita nelaime, vienmēr meklējiet palīdzību policijā - tuvākajā iecirknī vai zvanot 110, 112, atgādina Valsts policija.

Informē LAD

Mazās lauku saimniecības varēs saņemt atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai

No šī gada 3.septembra līdz 5.oktobrim būs atvērta projektu pieņemšanas kārta apakšpasākumā "Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības".

Šī apakšpasākuma mērķis ir veicināt mazo lauku saimniecību konkurētspēju, paaugstinot to ražošanas produktivitāti, efektivitāti, atbalstot kooperāciju un tirgus pieejamību.

Atbalsta pretendents atbalsta saņemšanai ir eksistējoša mazā lauku saimniecība – saimnieciskās darbības veicējs: fiziska persona, kuras dzīvesvieta ir deklarēta lauku teritorijā, vai juridiska persona, kuras juridiskā adrese ir lauku teritorijā.

Lai saņemtu atbalstu, pretendents sadarbībā ar lauksaimniecības nozarē strādājošu konsultāciju

pakalpojuma sniedzēju sagatavo projekta iesniegumu, kas ietver darījumdarbības plānu. Darījumdarbības plānu sagatavo 2 līdz 4 kalendāra gadus ilgā laika posmā. Konsultāciju pakalpojumu sniedzēju saraksts ir publiskots LAD mājaslapā izvēlnē "Atbalsta veidi". Jāņem vērā arī nosacījumi: lai saņemtu atbalstu, kopējā īpašumā esošās vai nomātās apsaimniekotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība nevar pārsniegt 50 hektāru, iegūta augstākā vai vidējā profesionālā lauksaimniecības izglītība vai apgūtas lauksaimniecības pamatzināšanas vismaz 160 stundu apjomā (ja tā nav iegūta, tad tas jāizdara darījumdarbības plāna īstenošanas laikā) un citi nosacījumi. Par tiem plašāku informāciju var lasīt LAD

mājaslapā, izvēlnē "Atbalsta veidi".

Pieejamais publiskais finansējums pirmajā apkšpasākuma kārtā ir EUR 20 851 400. Darījumdarbības plāna īstenošanai un mērķu sasniegšanai nepieciešamos ieguldījumus veido vismaz 80% ilgtermiņa ieguldījumi, ko apliecina priekšpamaksas rēķini vai citi darījumus apliecinoši dokumenti, kā arī vispārējās izmaksas, ka ir ne vairāk kā 20% no ilgtermiņa ieguldījumiem.

Atbalsta apmērs viena darījumdarbības plāna īstenošanai ir EUR 15 000, kas tiek izmaksāts divās daļās atbilstoši darījumdarbības plānam: pirmais maksājums 80% apmērā no kopējā atbalsta, gala maksājums - 20% apmērā.

Plašāku informāciju lauksaimnieki var saņemt, zvanot uz LAD informatīvo tālruni 67095000.

Piena ražotājiem piešķirs 7,6 miljonus eiro lielu atbalstu

Piena ražotājiem tiks piešķirti 7,6 miljoni eiro par piena šķirņu slaucamo govju produktivitātes datu izvērtēšanu. Atbalsts paredzēts primārajiem piena ražotājiem, kas regulāri nodod pienu pārstrādei; to plānots izmaksāt 2015.gada septembrī.

Ir noteikta atbalsta diferenciācija – par govīm ar izslaukumu līdz 6999 kg, pirmpienēm un govīm ar vēl nenoteiktu produktivitāti ir paredzēts vienreizējs maksājums 45 eiro, bet par augstāzīgām govīm – 60 eiro (ja izslaukums ir no 7000 līdz 8999 kilogramiem)

vai 70 eiro (izslaukums ir vismaz 9000 kg).

Lai saņemtu atbalstu, šķirnes dzīvnieku organizācijas līdz šī gada 1.septembrim iesniedz apsekoto ganāmpulku īpašnieku sarakstus LAD, tajos iekļaujot tos lauksaimniekus, kuriem ganāmpulki ir reģistrēti Lauksaimniecības datu centrā un kuri 2015. gadā periodā no 1.janvāra līdz 1.augustam katru mēnesi ir nodevuši pienu pārstrādei.

Minētais valsts atbalsts ļaus saglabāt ražošanas apjomu un nodrošinās augstvērtīgu piena šķirņu slaucamo govju saglabāšanu ganāmpulka ciltskodolā.

Der zināt

Mazāks ceļa nodoklis daudz bērnu ģimenēm

Ģimenēm, kurās ir trīs un vairāk nepilngadīgi bērni, nākamgad būs jāmaksā mazāks ceļa nodoklis. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā paredzētas vēl citas būtiskas pārmaiņas, kas stāsies spēkā nākamā gada 1.janvārī.

Personai, kurai pašai vai kopā ar laulāto vai kuras laulātajam apgādībā ir trīs vai vairāk nepilngadīgi bērni, ceļa nodoklis nākamgad būs jāmaksā tikai 50% apmērā. Atlaidi persona saņems par vienu īpašumā, turējumā vai valdījumā esošu transportlīdzekli, ja tas reģistrēts kā vieglais pasažieru vai pašlietojuma transportlīdzeklis, kravas transporta kaste vai furgons, kurā ir vairāk nekā četras sēdvietas, pasažieru autobuss līdz 16 vietām, kā

arī vieglais kravas vai speciālais dzīvojamais autobuss.

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis par vieglo transportlīdzekli turpmāk nebūs jāmaksā arī personai, kuras apgādībā ir bērns invalīds, kam nav pārvietošanās traucējumu. Līdz šim tāda iespēja bija ģimenei, kurā ir bērns invalīds ar kustību traucējumiem. Tāpat no ceļa nodokļa būs atbrīvoti III grupas invalīdi, kam īpašumā, valdījumā vai turējumā ir viens vieglais automobīls, motocikls, tricikls vai kvadracikls.

Grozījumi paredz, ka no nodokļa uz laiku varēs atbrīvot personu, kuras automašīna nozagta ārzemēs, taču tas būs jāaplūcina ar ārvalsts kompetentas iestādes izdotu dokumentu par zādzības faktu.

Abonē

Aduguni augustam un

turpmākajiem mēnešiem!

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

SIA "AIBI" pērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
kazas, zirgus.
Labas cenas! Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus. Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. 28761515.

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

SIA RENEM
iepērk
jaunlopus, liellopus,
aitas, zirgus.
ELEKTRONISKIE SVARI.
Tālr. 65329997, 29485520,
26393921

SIA "Sendija"
iepērk lapu, skujkoku taru, malku,
papīrmalku, cirsmaš.
Zarus šķeldošanai.
Tālr. 29495199, 29183884.

Pērk cirsmaš un mežu
ar zemi īpašumā,
iespējams avanss.
Tālr. 26346291.

Pērk visa veida mežus, zemi.
Tālr. 29764751.

Pērk darbojošos dzirdes aparātu.
Tālr. 26800758.

Pērk mežus, cirsmaš.
Tālr. 29419597.

Pērk brūklenes, dzērvenes.
Tālr. 29100239.

Pērk sienu Viļakas novadā, lietotu
šiferi. Tālr. 26628006.

Jaunaudzes un mežus.
Tālr. 26630249.

Pērk kombainam Niva graudu galdu
(grohot). Tālr. 26329184.

Piedāvā darbu

Meklē labu AUKLI.
Tālr. 26542053.

Zemnieku saimniecībai vajadzīgi
OGU LASĪTĀJI Balvu novadā.
Tālr. 27556418.

Apsveikums

*Katru dienu pa sapnim, pa cerībai,
Smaidam siltam un vārdam sirsnīgam.
Katru dienu pa prieka britiņam,
Lai ievijas dzīves apcirkņos.*

Sirsnīgi sveicam jubilāri **Irminu Vilciņu**
dzimšanas dienā!
Strupku ģimenes Balvos un Viļakā

Pārdod

Zemnieku saimniecība "Kotiņi"
pārdod ziemas kviešu šķirņu
'Bjorke', 'Brilliant', 'Ceylon', 'Olivin',
'Skagen', 'Zeppelin' sertificētu
sēklu. Tālr. 26422231.

Pārdod ziemas kviešus
sēšanai un lopbarībai.
Tālr. 26552517.

Pārdod bērnu gultiņu Balvos.
Tālr. 29355017.

Lēti pārdod labu sekciju, paklāju,
elektrisko gāzesplīti, klavieres.
Tālr. 64521179.

Pārdod lietotu guļamistabas iekārtu.
Tālr. 29763287.

Pārdod sausu malku.
Tālr. 26556678.

Pārdod skaldītu vai neskaldītu
malku. Tālr. 25442582.

Lēti pārdod krāsns ķieģeļus.
Tālr. 28682838.

Pārdod rotējošo plaujmašīnu Z-173
darba kārtībā, EUR 330.
Tālr. 29203744.

Pārdod grūsnu *Holšteinas* XX
sarkanraibo teli, EUR 250
(runājama). Tālr. 22028844.

Pārdod sivēnus.
Tālr. 26552517.

Pārdod 2 labas govīs.
Tālr. 20693829.

Pārdod tītarus un jaunus gaiļus.
Tālr. 28731558.

Pārdod cūkgaļu. Tālr. 26374211.

Pārdod aitas. Tālr. 27460081.

Bioloģiska saimniecība pārdod
slaucamu govī (pirmpieni).
Tālr. 29433172.

Pārdod *Golf 3*, 1995.g.,
TA 29.02.2016.; *Audi 100*, 1993.g.,
TA 09.10.2015., nepieciešams
neliels remonts. Tālr. 28369188.

Bioloģiskie kartupeļi.
Tālr. 29728339.

Pārdod 2-istabu dzīvokli Balvos.
Tālr. 26455136.

Pārdod sienu ruļļus Sudarbē.
Tālr. 29457079.

Dažādi

VIGO Nakts
tirdzniecība
28.augustā no 9.00 līdz 20.00.
SUPERCENAS!
Nāc iepirkties Brīvības 55!!!

Vācu kvalitātes PVC
LOGI, DURVIS.
Atlaides līdz 40%.
Balvi, Tautas 1.
Tālr. 20399903.

Saimniecība "Kunturi"
piegādā
cūkgaļu
tieši Jūsu mājās!
Vairāk - www.kunturi.lv,
tālr. 26471205

Vidzemes un Latgales
lauksaimnieku kooperatīvs **VAKS**
Piedāvā sertificētas ziemāju sēklas
► Kvieši ► Rudzi
► Tritikāle
► Ziemas rapsis
Gulbene, "Tornkalns", Belavas pag.
26496851; 26428249

Vēlos irēt garāžu (2 mēnešiem).
Tālr. 25637933.

Jauniete vēlas irēt
dzīvokli Balvos.
Tālr. 26188740.

Siena vālošana.
Tālr. 26512307.

Ieklāj bruģi.
Tālr. 27320755.

Riteņekskavatora pakalpojumi.
Tālr. 29438817.

Dāvina *Laikas* šķirnes kuci.
Tālr. 22028844.

Balvu novadu svētku laikā pie
skatuves atrasts ATSLĒGU
SAIŠĶIS ar 8 atslēgām un piekariņš
ar meitenītes foto.
Īpašniekam zvanīt 26434768.

Laikraksta

"Vaduguns"
redakcija

piektdien,
28.augustā,
nestrādās.

Nepieciešamības gadījumā rakstīt uz e-pastu:
vaduguns@apollo.lv

Līdzjūtības

*Tava mīļa māmuliņe,
Mūža miegu aizmiguši,
Apklusuši silti vārdi,
Neteiks labu padomiņu.*

(Latv.t.dz.)

Skumju brīdī esam kopā ar
Edgaru, Aldi, Līgu un
viņu ģimenēm, mīlo māti,
vecmāmiņu, vecvecmāmiņu
ANNU ZELČU
zemes klēpi guldot.

Antra, Gunārs

*Man nogura dvēselīte,
Šai saulē dzīvojot,
Dod, Dieviņi, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā.*

(Latv.t.dz.)

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
dēla Edgara ģimenei,
dzīvesdraugam Ēvaldam un
tuviniekiem,
skolas ilggadējo pavāri
ANNU ZELČU
mūžībā pavadot.
Bijušie darbabiedri Vectilžas skolā

Mīlestības dzijām noadīts

*Māmuliņes garais mūža gājums.
Mazbērni un bērni - pavedieni,
Kuros paliek dzīves turpinājums.*

Atvadu brīdī esam kopā ar
Zelču ģimeni un tuviniekiem,
pavadot **MĀMIŅU,**
VECMĀMIŅU, VECVECMĀMIŅU
mūžības ceļā.
Lonsku ģimene

*Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji,
Lai nu viegli Zemes mātē
Pārklāj tavu augumiņu.*

(Latv.t.dz.)

Klusa un patiesa līdzjūtība **Jāņa**
Circeņa ģimenei, māmiņu,
vecmāmiņu **ZENTU CIRCEŅI** guldot
zemes klēpi.
Žiguru, Barkānu, Tiltiņu, J.Poševa,
A.Kindzula ģimenes

*Un kad Jūs mani projām aizvedīsiet
Un baltā smilšu kalnā atstāsiet.*

*Es reizēm atnākšu uz brīdī īsu,
Lai redzētu, kā maniēm bērniem iet.*
Izsakām līdzjūtību **Jāņa Circeņa**
ģimenei, MĀTI, SIEVU,
VECMĀMIŅU mūžības ceļā
pavadot.
P.Kindzuļa ģimene

*Mums jāpaliek -
Sirds tukša kļūst kā izžuvusi aka.
Tu viena tālāk ej,
Tev zvaigžņu gaismā visies taka.*

Izsakām patiesu līdzjūtību
Staņislavam Circeņim, pavadot
sievu **ZENTU** mūžības ceļā.
Aija P. un Aiviņa

*Klusiem soļiem, mīļiem vārdiem,
Savu mūžu vadījusi,
Daudz darbiņu mācījusi,
Padomiņu atstājusi.*

(Latv.t.dz.)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Dāvim**
Circeņam un ģimenei,
vecmāmiņu smiltājā guldot.
Rugāju Sporta centrs

Indekss
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒKĪNU KONTS
A.S. SEB BĀNKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
kods UNLALV2X

Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
Z.LOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
A.ZELČS
Iespriests SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3750